

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему:

«Фінансове забезпечення розвитку підприємства»

Виконав: студент групи **ПТБДст-21**
спеціальності 076 Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність
Підгірняк Ростислав Ігорович

Керівник: к.е.н., доц.,
доцент кафедри підприємництва,
торгівлі та прикладної економіки
Мацола М.М.

Рецензент: к.е.н, доц. кафедри економічної
кібернетики Русин Р.С.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА	6
1.1. Поняття фінансового забезпечення діяльності суб'єкта підприємництва	6
1.2. Напрями використання фінансових ресурсів підприємства	12
1.3. Методи та показники оцінки ефективного використання фінансових ресурсів підприємства	16
РОЗДІЛ 2. БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «BAYDERA GROUP» ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	21
2.1. Загальна характеристика та аналіз фінансових ресурсів ТОВ «BAYDERA GROUP»	21
2.2. Оцінка фінансового стану ТОВ «BAYDERA GROUP»	27
2.3. Оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів	36
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ	43
3.1. Шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.....	43
3.2. Реструктуризація кредиторської та дебіторської заборгованостей	45
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ.....	50
4.1. Організація охорони праці: базові аспекти	50
4.2. Охорона праці під час воєнного стану	54
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61
ДОДАТКИ.....	67

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасних умовах конкурентного ринкового середовища багато українських підприємств переживають складнощі у забезпеченні достатньої кількості фінансових ресурсів. Ця проблема є наслідком різних факторів, включаючи збиткову діяльність, інфляційні та економічні процеси, значний обсяг залучених позикових коштів тощо. Ці обставини призводять до збільшення заборгованостей перед різними суб'єктами господарювання, включаючи персонал та державу, що суттєво обмежує можливості фінансування подальшої діяльності компаній. В цьому контексті, пошук оптимальних стратегій для підвищення ефективного використання фінансових ресурсів залишається вельми актуальним завданням для підприємств.

Фінансове забезпечення розвитку підприємства є актуальною проблемою в сучасних умовах глобальної економічної нестабільності та швидких змін у бізнес-середовищі. Наукове дослідження цієї теми має важливе значення для розвитку підприємництва та забезпечення його конкурентоспроможності. В умовах високої конкуренції та швидкої технологічної зміни, підприємства повинні постійно оновлювати свої продукти та послуги, щоб відповідати потребам ринку. Фінансове забезпечення грає ключову роль у здійсненні цього процесу, забезпечуючи фінансування науково-дослідницьких робіт, розробку нових технологій та впровадження інноваційних проектів.

Фінансова стійкість підприємства є важливою складовою його успіху на ринку. Дослідження фінансового забезпечення розвитку дозволяє виявити ризики та проблеми, що можуть вплинути на фінансову стійкість підприємства, та розробити стратегії їх управління. Отже, дослідження фінансового забезпечення розвитку підприємства є актуальним і важливим

для підвищення ефективності управління бізнесом та забезпечення його стійкого розвитку в умовах сучасного економічного середовища.

Мета дослідження полягає в аналізі та оцінці фінансового забезпечення діяльності підприємства на прикладі ТОВ «BAYDERA GROUP» з метою виявлення напрямків покращення ефективного використання фінансових ресурсів.

Завдання дослідження наступні:

1. Провести аналіз фінансового стану підприємства ТОВ «BAYDERA GROUP» для визначення поточного рівня фінансового забезпечення.

2. Вивчити теоретичні аспекти фінансового забезпечення діяльності суб'єкта підприємництва та методи оцінки ефективного використання фінансових ресурсів.

3. Проаналізувати напрями використання фінансових ресурсів підприємства ТОВ «BAYDERA GROUP» для виявлення потенційних можливостей їх оптимізації та підвищення ефективності.

4. Розробити пропозиції щодо покращення фінансового забезпечення діяльності підприємства, зокрема шляхи оптимізації використання фінансових ресурсів та реструктуризації кредиторської та дебіторської заборгованостей.

5. Встановити ефективність впровадження запропонованих заходів щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства ТОВ «BAYDERA GROUP» .

6. Сформулювати висновки та рекомендації на основі отриманих результатів дослідження для подальшого вдосконалення фінансового забезпечення діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження є фінансові ресурси та їх використання в діяльності підприємства ТОВ «BAYDERA GROUP» .

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти фінансового забезпечення діяльності підприємства, включаючи аналіз фінансового стану, визначення методів та показників оцінки ефективності використання фінансових ресурсів, а також розроблення шляхів покращення фінансового забезпечення підприємства.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

1.1. Поняття фінансового забезпечення діяльності суб'єкта підприємництва

Успішна діяльність кожної компанії залежить від ефективного використання своїх ресурсів. Сучасний ринок вимагає не лише наявності ресурсів, але й їхнього ефективного використання та спритної взаємодії між ними. Ресурси підприємства включають в себе широкий спектр технічних, матеріальних, трудових, інформаційних, інвестиційних та фінансових складових. Зокрема, фінансові ресурси, серед яких фінансовий капітал, грають важливу роль у діяльності підприємства [4].

Часто поняття "фінансові ресурси" не відображає всю різноманітність та значущість всіх їх складових, іноді замінюючись терміном "капітал" [11]. Тому важливо розглянути значення та роль фінансових ресурсів в контексті підприємницької діяльності, враховуючи їхню специфіку та вплив на ефективність управління та розвитку підприємства.

Термін "фінанси" виникає від латинського слова "financia", що означає готівку або дохід, тоді як "капітал" походить від латинського "capitalis", що перекладається як основний або головний[1]. Фінанси охоплюють грошові кошти, фінансові ресурси, їх рух, розподіл і використання, а також економічні відносини, пов'язані з рухом грошових коштів та їхнім використанням. Капітал є одним з основних факторів виробництва, поряд з працею і землею, який використовується для виробництва товарів і послуг і приносить дохід. Вчені-економісти, такі як Девід Рікардо, Карл Маркс та інші, досліджували поняття капіталу та його роль у економіці.

Капітал постійно переходить через три стадії у своєму русі, набуваючи різні функціональні форми, а потім повертається до своєї початкової грошової форми. Цей процес називається кругообігом капіталу (рис.1.1.).

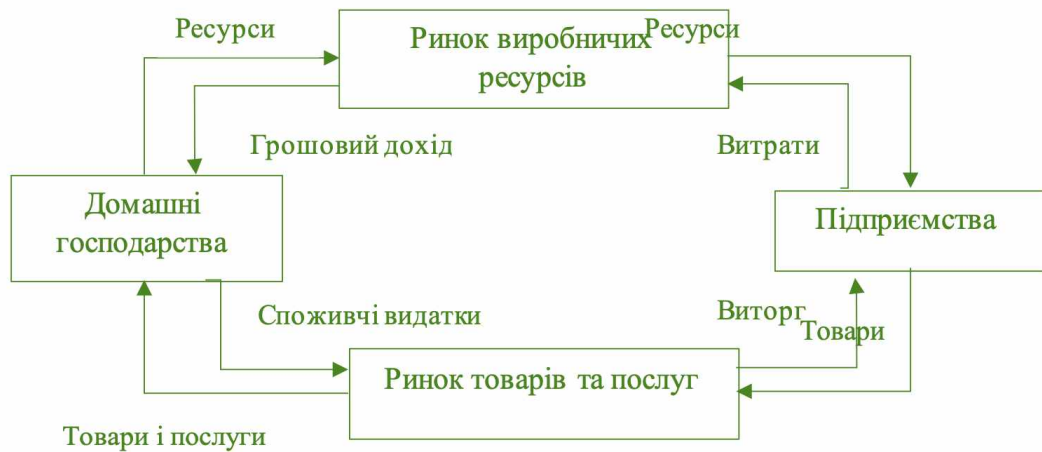

Рис. 1.1. Кругообіг капіталу

Фінанси, як відомо, є не лише про грошові кошти, але й про відносини між суб'єктами. Вони виступають як засіб опосередкування капіталу, що дозволяє трансформувати його з однієї форми в іншу. У цьому контексті, фінанси стають ключовим елементом у процесі управління, обліку та контролю. Фінансові ресурси, розглянуті як зв'язок між обліком, контролем та управлінням, виявляються суттєвими на різних рівнях управління - від стратегічного до оперативного. Наукові дискусії щодо поняття "фінансові ресурси" активно велися в 1960-1970-х роках.

У підручнику "Фінанси" під редакцією Василик О/ фінансові ресурси розглядаються як «джерело фінансового забезпечення без конкретизації їх змісту» [15]. Це стосується як ресурсів, що накопичуються суб'єктами господарювання, так і державою. Лише в розділі, присвяченому фінансам

підприємств, детально розглядаються фінансові ресурси підприємства, їх формування та використання в умовах ринкової діяльності. Гончаров А. фінансові ресурси описує «як грошові кошти, доступні власнику для використання за власним розсудом»[20]. Це визначення зосереджується на грошових ресурсах і на їх доступності для використання. У фінансово-кредитному словнику фінансові ресурси трактуються як сукупність грошових коштів, що перебувають у розпорядженні держави, підприємств і організацій. Ця дефініція підкреслює їх походження та можливість використання в контексті розподілу та перерозподілу суспільного продукту і національного доходу.

Гриньова В. вказує, що «фінансові ресурси підприємства складаються з грошових коштів, які залишаються після виконання всіх платежів, внесків та витрат» [25]. Ці ресурси використовуються для фінансування як короткострокових, так і довгострокових витрат. Зазначені визначення фінансових ресурсів підприємства акцентують увагу на внутрішніх джерелах. Однак, вони можуть нести ризик недостатньої конкретності та ясності. Наприклад, вони можуть розглядати фінансові ресурси лише як доходи за вирахуванням витрат або як залишок після всіх виплат. Такий підхід може потребувати уточнень для кращого розуміння їхньої природи та використання.

У дослідженні Данілова О. вказується, що «фінансові ресурси підприємства складаються з власних грошових доходів та зовнішніх надходжень, які призначені для покриття фінансових зобов'язань, поточних витрат та витрат на розширення виробництва» [28]. Це визначення підкреслює зв'язок фінансових ресурсів з функціонуванням підприємства. У галузевому підручнику "Економіка і організація діяльності торгового підприємства" зазначається, що «фінансові ресурси підприємств торгівлі є результатом функціонування фінансів і складаються з грошових доходів та

надходжень» [31]. Це визначення підкреслює, що фінансові ресурси є наслідком фінансової діяльності підприємства.

У підручнику з фінансів підприємств за редакцією Крамаренка Г. фінансові ресурси підприємства визначаються як «усі ресурси грошових коштів, які накопичуються для формування необхідних активів для різних видів діяльності» [41]. Це визначення підкреслює важливість грошових ресурсів у фінансовій діяльності підприємства і широкий спектр їхнього формування та використання. Фінансові ресурси підприємства представляють собою активи, які складаються з зовнішніх та внутрішніх джерел і перебувають у володінні або управлінні підприємства. Ці ресурси використовуються для погашення фінансових зобов'язань та забезпечення безперервності його функціонування.

Капітал є частиною фінансових ресурсів, яка вкладається у виробництво і приносить прибуток після завершення обороту. Іншими словами, капітал є результатом перетворення фінансових ресурсів у вартість, що приносить додаткову вартість. За ступенем необхідності аналізу, фінансові ресурси можна класифікувати за різними ознаками (рис.1.2.).

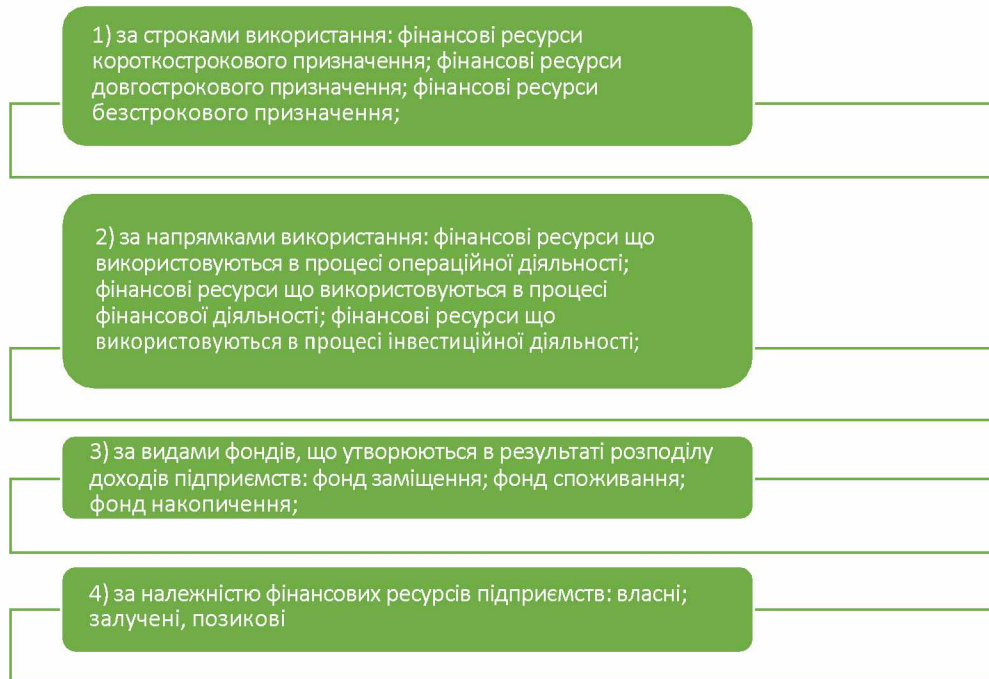

Рис.1.2. Класифікація фінансових ресурсів.

Прибуток є основним джерелом засобів будь-якого діючого підприємства. В умовах ринкової економіки величина прибутку залежить від багатьох факторів, основним з яких є співвідношення доходів і витрат (рис.1.3.).

Рис. 1.3. Класифікація фінансових ресурсів підприємства за джерелами формування

У сфері інвестиційної діяльності прибуток виконує подвійну функцію: з одного боку, він може служити джерелом фінансування інвестиційних проектів, а з іншого - ставати самою метою інвестування. Кошти, які надходять до підприємства в результаті перерозподілу, складаються з різних джерел, таких як страхові виплати за ризиками, фінансові ресурси від концернів та асоціацій, дивіденди та відсотки за цінними паперами інших емітентів, а також бюджетні субсидії.

Фінансові ресурси, які використовуються підприємствами, знаходяться у постійному русі і переважно існують у грошовій формі на розрахункових рахунках у банках або в касах організацій[42]. Структура цих ресурсів різниться залежно від організаційно-правової форми підприємства, його сфери діяльності та інших факторів.

Фінанси підприємств виконують ряд ключових функцій, які визначають їхню роль у процесі відтворення. Відповідно до концепцій О. Д. Данілова та Т. В. Паєнко, ці функції можна узагальнити наступним чином: Перш за все, фінанси підприємства виконують акумулюючу функцію, що полягає у зборі та накопиченні фінансових ресурсів під час виробничо-фінансової діяльності [28]. Друга функція - розподільча - відображає процес розподілу та ефективного використання фінансових ресурсів з метою підтримки виробничих та інвестиційних проектів підприємства та стимулювання його соціально-економічного зростання. Нарешті, контрольна функція передбачає постійний моніторинг процесів формування та використання фінансових ресурсів, щоб забезпечити ефективну управлінську діяльність.

Аналізуючи роботи вчених-економістів, ми можемо сформулювати своє власне визначення фінансових ресурсів підприємства. Це акумульовані ресурси грошових коштів, необхідні для його функціонування, які формуються за рахунок власних доходів, капіталу та різних надходжень. Незважаючи на різницю в складі та структурі фінансових ресурсів різних

підприємств, вони всі відіграють важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності та розвитку підприємства.

1.2. Напрями використання фінансових ресурсів підприємства

Для більшості комерційних підприємств головне завдання полягає у максимізації прибутку. Це вимагає уважного вибору, як використовувати фінансові ресурси: напрямки витрат на розширення основної діяльності або інвестиції у різні активи. Економічне значення прибутку полягає у виборі найбільш дохідних активів для забезпечення максимального результату від вкладень (рис.1.4.).

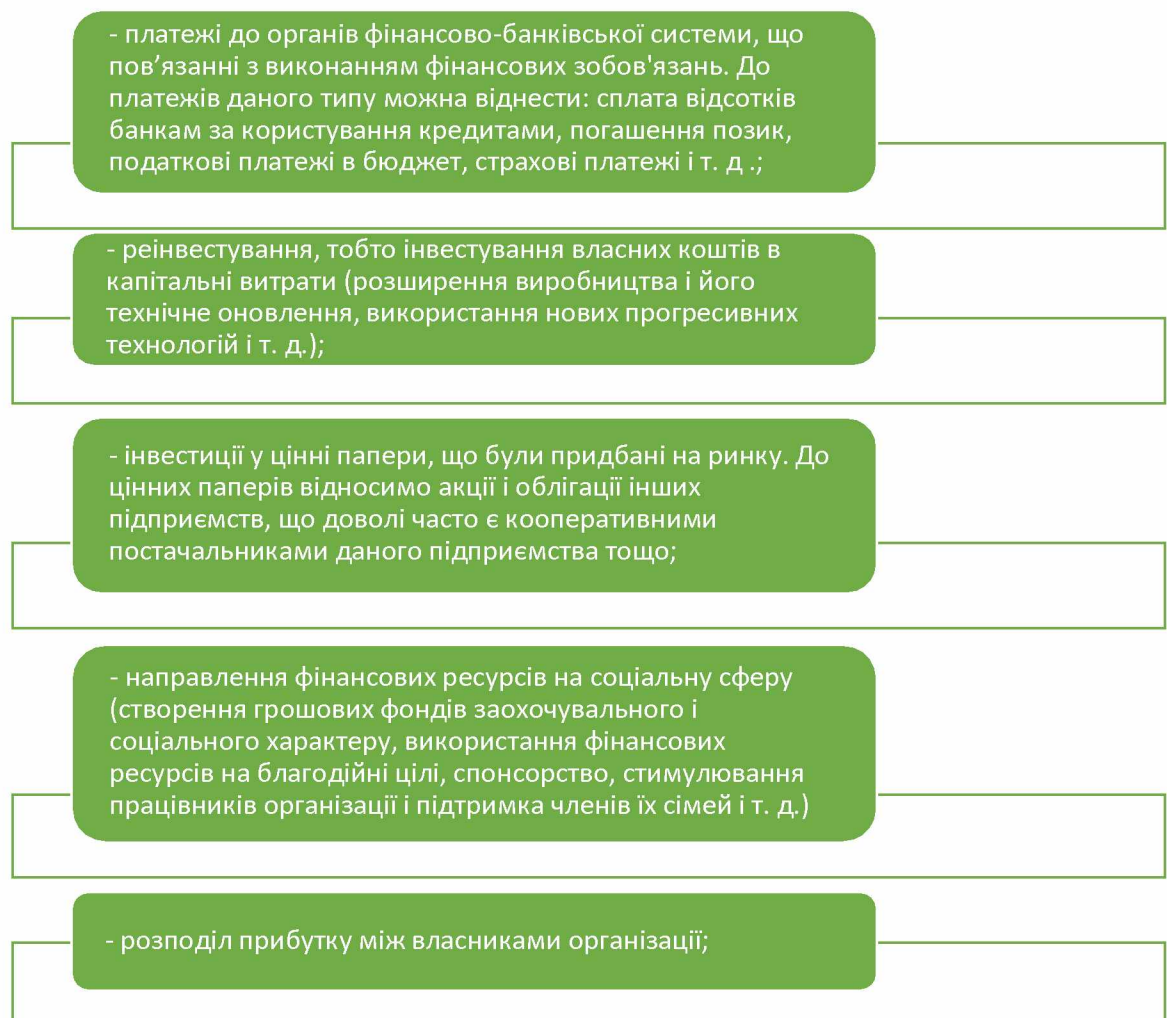

Рис.1.4.Дії з прибутками.

Для підприємств, які прагнуть зберегти та розширити свої ринкові позиції, критично важливим є здійснення капітальних вкладень, зокрема інвестиції в основні фонди. У вітчизняних умовах зростає актуальність збільшення капітальних вкладень, оскільки підприємствам доводиться оновлювати існуюче обладнання та впроваджувати інновації, наприклад, енергоефективні технології [31]. Ця потреба обумовлена значним моральним та фізичним зносом. Підприємства спрямовують фінансові ресурси в основні фонди за допомогою таких джерел, як амортизаційні відрахування, прибуток, бюджетні кредити, інвестиції та надходження від розміщення акцій на фінансовому ринку, а також розміщення довгострокових цінних паперів та довгострокові кредити банків.

Крім інвестицій у основні фонди, підприємства можуть також спрямовувати свої фінансові ресурси на розширення оборотних фондів, зокрема на закупівлю матеріалів та сировини. Для цього вони часто використовують наступні джерела ресурсів, такі як прибуток, короткострокові кредити банків, перерозподільні кошти від материнської компанії тощо[30]. Крім того, кошти, що надійшли в порядку цільового фінансування (бюджетні кошти), а також частина прибутку, можуть використовуватися підприємствами для проведення науково-дослідних та дослідницько-конструкторських робіт. Ці інвестиції мають велике значення для розвитку підприємства, оскільки світова практика показує, що підприємства з високим рівнем інновацій мають високу рентабельність та меншу схильність до банкрутства.

Додатково, комерційні організації часто спрямовують свої вкладення не лише у власне виробництво, а й у інші активи. Ці активи можуть включати частки в статутних капіталах інших підприємств, придбання майна для подальшої передачі в лізинг, передачу грошових коштів іншим організаціям на основі договорів позики, банківські депозити та

різноманітні боргові цінні папери, такі як векселі, облігації, державні та муніципальні цінні папери.

Розміщення тимчасово вільних фінансових ресурсів може відрізнятися за різними періодами, від кількох днів до декількох років. Одним з основних принципів цього процесу є ліквідність активів, тобто їх здатність швидко перетворюватися у грошові кошти у будь-який момент, а також диверсифікація, яка полягає в розподілі інвестицій між різними активами. Це дозволяє зменшити ризики в умовах непередбачуваного ринку, оскільки більший розмах активів сприяє збереженню коштів.

Головною відмінністю комерційних підприємств від некомерційних є те, що прибуток комерційних підприємств розподіляється між їхніми власниками. Наприклад, акціонерні товариства виплачують дивіденди власникам акцій [33]. У свою чергу, товариства з обмеженою відповідальністю розподіляють прибуток пропорційно частці участі в статутному капіталі. Інвестиційна привабливість підприємства визначається також розміром та регулярністю виплат дивідендів за акціями або іншими платежами, що еквівалентні їм.

У випадку унітарних підприємств їхні прибутки можуть бути спрямовані на неподаткові платежі до відповідного бюджету, якщо інше не передбачено власником. Часто фінансові ресурси підприємств використовуються для реалізації соціальної політики, включаючи заходи, які спрямовані на цю мету (рис. 1.5.).

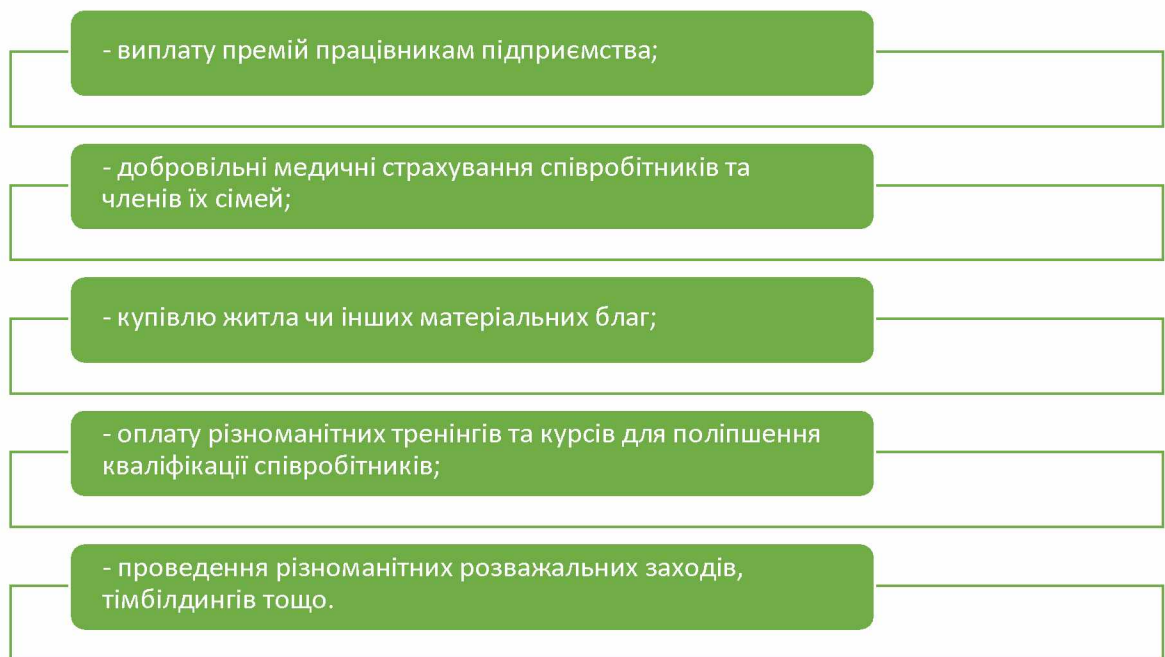

Рис. 1.5. Використання ресурсів підприємства.

Якщо у підприємства недостатньо мінімально-необхідного запасу грошових коштів, це може призвести до фінансових труднощів, в той час як надмір грошових ресурсів може призвести до збитків через інфляцію або втрату потенційного доходу з їхнього вигідного використання [24]. Таким чином, фінансове здоров'я підприємства прямо залежить від припливу грошових коштів, необхідних для покриття зобов'язань і вміння підприємства ефективно управляти ними.

Джерелами грошових коштів для підприємства можуть бути його основна діяльність, інвестиційні операції та фінансові операції. Оскільки основна діяльність є головним джерелом прибутку, вона також виступає як основне джерело грошових коштів.

Серед можливих джерел грошових ресурсів є: дохід від продажу товарів і послуг у поточному періоді; короткострокові та довгострокові кредити і позики від банків; збирання дебіторської заборгованості; аванси від клієнтів та партнерів; прибуток від емісії акцій; реалізація основних та нематеріальних активів; та спеціальне фінансування [34].

Надходження грошових коштів, які були перераховані, можуть бути спрямовані на різні цілі: виплату заробітної плати працівникам, розрахунки з постачальниками та підрядниками, виплату відсотків за кредити, податкові внески, виплату дивідендів, відрахування на соціальні програми, інвестиції в капітальні проекти, придбання основних та нематеріальних активів, довгострокові фінансові вкладення, погашення векселів та інше [42].

У сучасній ринковій економіці велике значення має фінансовий менеджмент. Він включає в себе пошук фінансових рішень для розвитку підприємства, операції з цінними паперами, ефективні інвестиційні стратегії та інше. Фінансовий менеджмент полягає у здійсненні управління фінансами таким чином, щоб максимізувати прибуток, інвестувати кошти з найвищою вигодою, та залучати ресурси за найвигіднішими умовами.

Отже, фінансова стабільність та платоспроможність підприємства в значній мірі залежать від його фінансових ресурсів та ефективного управління ними. З цього приводу, одним із ключових завдань підприємства є пошук шляхів для збільшення фінансових ресурсів та їхнього ефективного використання, що в свою чергу сприяє підвищенню загальної ефективності підприємства.

1.3. Методи та показники оцінки ефективного використання фінансових ресурсів підприємства

Оцінка фінансових ресурсів підприємства є ключовою частиною загальної системи його управління. Ця система включає в себе методи накопичення, аналізу, обробки та використання інформації з метою забезпечення конкурентоспроможності. Аналіз фінансових ресурсів підприємства спрямований на вирішення різноманітних завдань (рис. 1.6.):

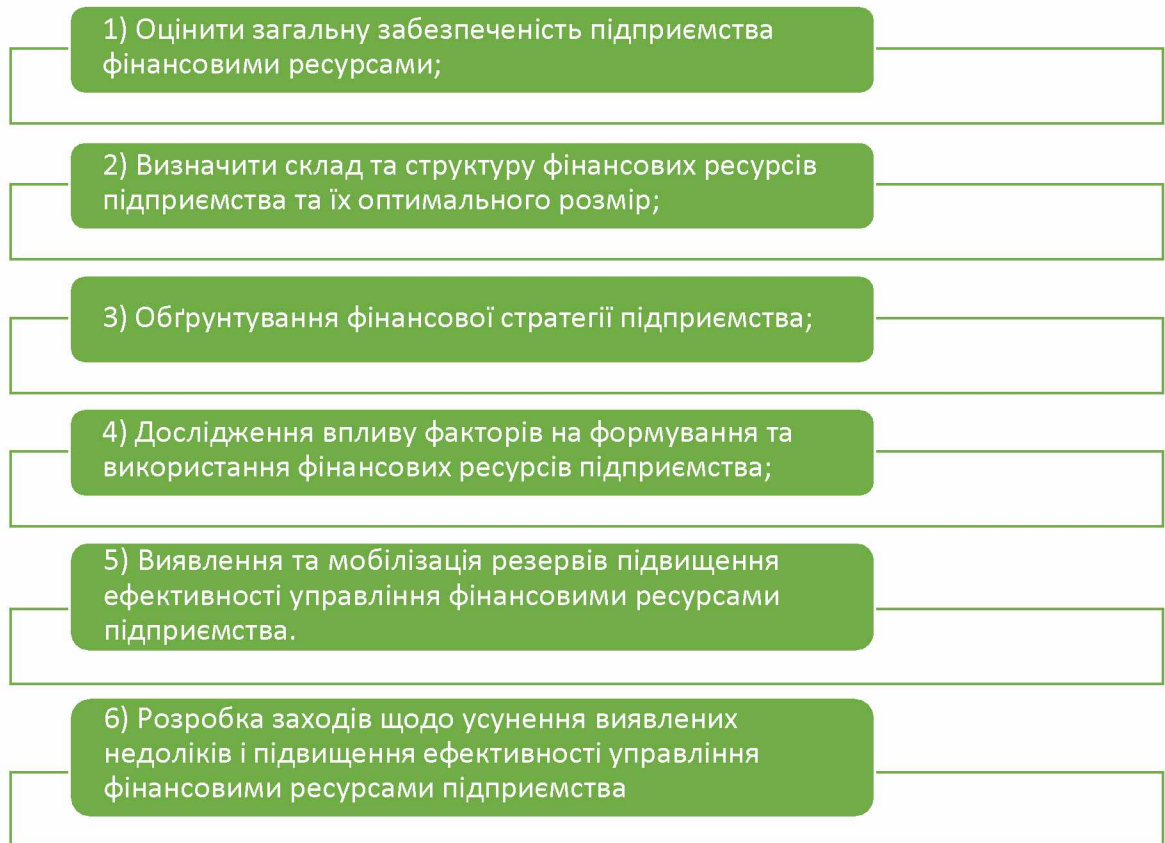

Рис.1.6. Завдання аналізу фінансових ресурсів підприємства.

Існує ряд методів, які можна використовувати для оцінки фінансових ресурсів підприємства та виявлення резервів для підвищення їх ефективного використання [42]:

- Класичні методи аналізу господарської діяльності, такі як методи ланцюгових підстановок, арифметичні різниці, відсоткові числа, прості і складні відсотки, балансовий, диференціальний, логарифмічний, інтегральний, дисконтування.
- Традиційні методи економічної статистики, такі як методи середніх та відносних величин, групування, індексний та графічний методи.
- Методи математичної статистики, які вивчають зв'язки, такі як кореляційний, регресивний, дисперсійний, дискримінантний, факторний аналізи тощо.
- Економетричні методи, такі як матричні та теорії міжгалузевого

балансу.

Оскільки фінансові ресурси підприємства перебувають у постійному кругообігу, їх оцінка зазвичай проводиться комплексно: враховуються як формування фінансових ресурсів, так і їх використання. Для оцінки ефективності формування фінансових ресурсів аналізуються показники фінансової стійкості та структура балансу підприємства. Показники, які характеризують ліквідність, рентабельність та ділову активність підприємства, використовуються для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів [39].

Ліквідність визначається як можливість активів бути швидко проданими за ринковою ціною. Це важливий показник фінансового аналізу, оскільки він дозволяє контрагентам та банкам оцінити фінансову стійкість підприємства і його здатність виконувати свої зобов'язання. Аналіз ліквідності також необхідний для самого підприємства, щоб контролювати свою діяльність і реагувати на зміни вчасно.

Ліквідність балансу визначається як співвідношення активів, які можна швидко перетворити в готівку, до зобов'язань, що мають бути погашені. Це основа платоспроможності та ліквідності підприємства. Аналіз полягає в порівнянні активів та зобов'язань за їхньою ліквідністю та строками погашення, що допомагає оцінити фінансову стійкість компанії.

Для оцінки ліквідності прогностного балансу пропонуємо використовувати наступну методику (рис. 1.7.):

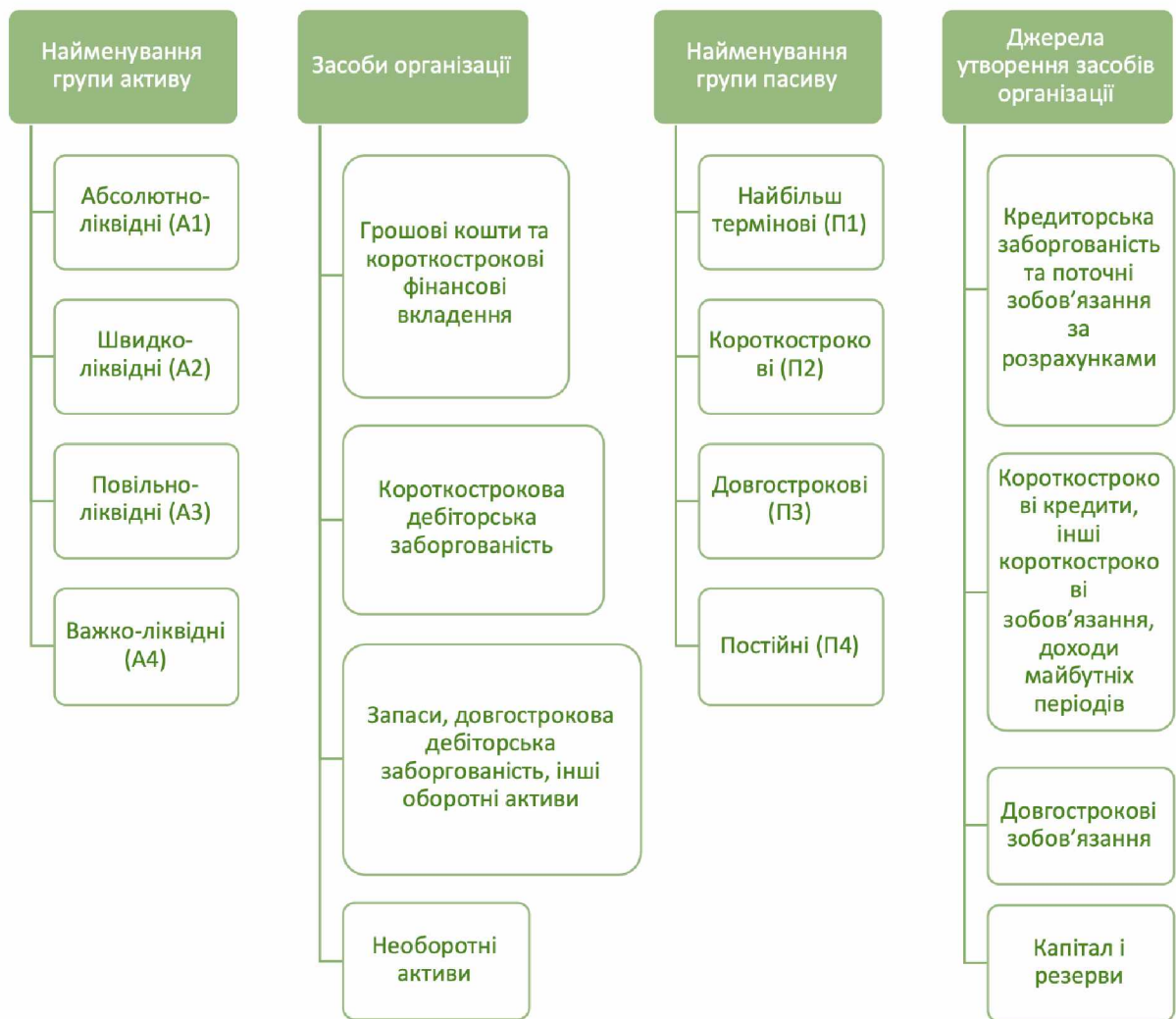

Рис. 1.7. Групування активів і пасивів для оцінки ліквідності прогнозного балансу.

Для визначення ліквідності балансу проводиться порівняння сум груп активів і пасивів. Ліквідність балансу вважається оптимальною, коли виконуються такі нерівності: сума абсолютно ліквідних активів (A1) більша або рівна сумі найбільш термінових пасивів (П1); сума швидко-ліквідних активів (A2) більша або рівна сумі короткострокових пасивів (П2); сума повільно-ліквідних активів (A3) більша або рівна сумі довгострокових пасивів (П3); сума важко-ліквідних активів (A4) менша або рівна сумі

постійних пасивів (П4). Для здійснення комплексної оцінки ліквідності балансу рекомендується розрахувати загальний коефіцієнт ліквідності балансу (Кл.б.). Якщо цей коефіцієнт дорівнює або перевищує одиницю, це свідчить про платоспроможність підприємства[41].

Необхідність постійного аналізу формування та використання фінансових ресурсів зумовлена бажанням підприємства швидко реагувати на зміни на ринку. Фінансові ресурси компанії постійно переходять з одного стану в інший, забезпечуючи його оперативну, інвестиційну та фінансову діяльність. Ці ресурси є одним з найцінніших активів підприємства. З огляду на це, важливо систематично оцінювати їх використання та ефективність, щоб забезпечити стабільність та успішність у довгостроковій перспективі.

РОЗДІЛ 2. БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «BAYDERA GROUP» ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

2.1. Загальна характеристика та аналіз фінансових ресурсів ТОВ «BAYDERA GROUP»

ТОВ "БАЯДЕРА ХОЛДИНГ" було засновано у 2007 році і залишається в активному стані на сьогоднішній день. Основною сферою діяльності є бухгалтерський облік, аудит та консультування з оподаткування.

У звітах про фінансовий стан ТОВ "БАЯДЕРА ХОЛДИНГ" можна знайти докладну інформацію про їхню діяльність та фінансові результати. Також, вивчаючи судові рішення та історію справ, можна зрозуміти додаткові аспекти діяльності компанії та її стан в галузі права. Загалом, ТОВ "БАЯДЕРА ХОЛДИНГ" є стабільною компанією з великим статутним капіталом та широким спектром послуг у сфері фінансів та бухгалтерського обліку. Види діяльності подано на рис. 2.1.

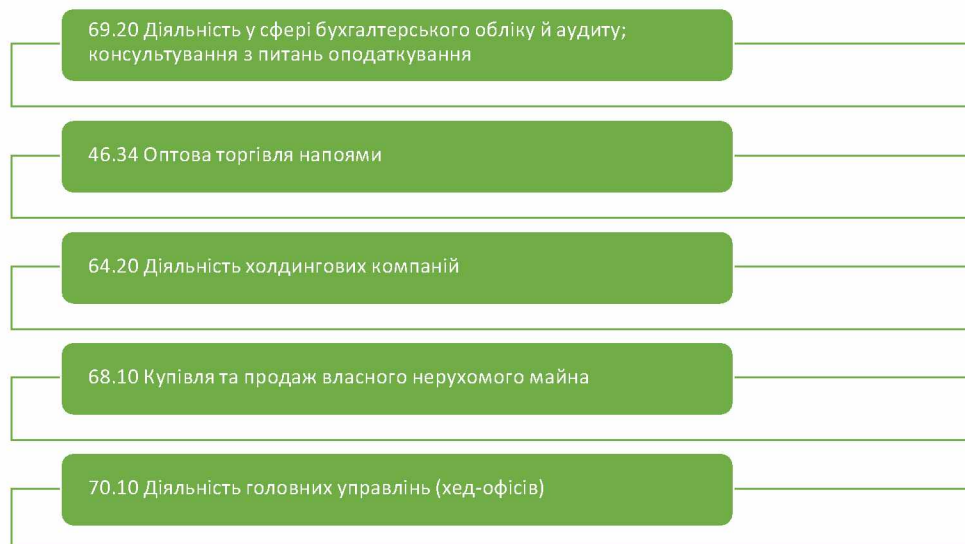

Рис.2.1. Види діяльності ТОВ " BAYDERA GROUP ".

Організаційна структура ТОВ «BAYDERA GROUP» (рис. 2.2) виглядає наступним чином: найвищий рівень - рада акціонерів, наглядова рада, генеральний директор, директори департаментів та відділів.

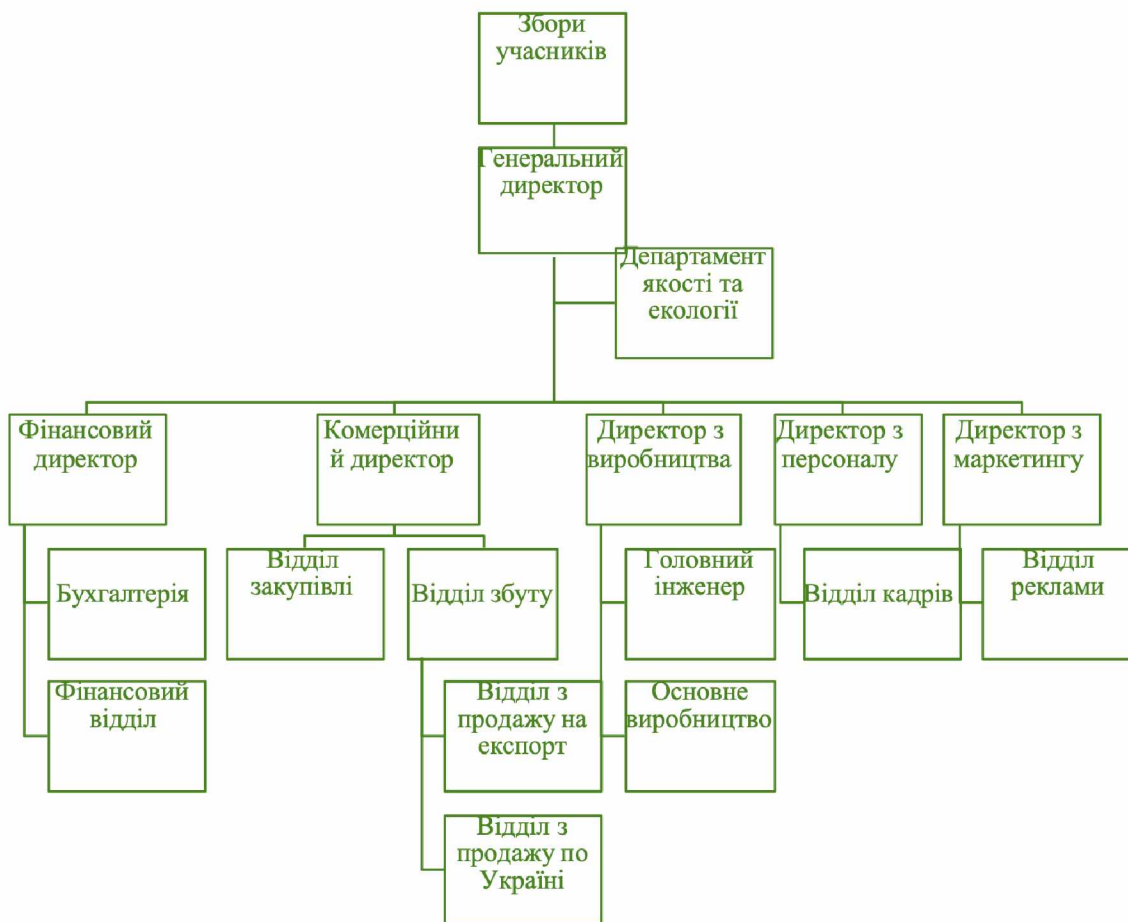

Рис. 2.2. Організаційна структура ТОВ «BAYDERA GROUP»

Подивимося на тенденції у головних видах економічної діяльності ТОВ "BAYDERA GROUP" на основі аналізу чистого доходу за період з 2023 по 2022 роки, який представлений у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Аналіз доходів ТОВ "BAYDERA GROUP"

2023 р.		2021 р.		2022 р.	
Чистий дохід від виду економічної діяльності, тис. грн.	Частка в загальній сумі доходу, %	Чистий дохід від виду економічної діяльності, тис. грн.	Частка в загальній сумі доходу, %	Чистий дохід від виду економічної діяльності, тис. грн.	Частка в загальній сумі доходу, %
7381	43,7	8756,7	42,8	9598	50,1
5567,3	33,0	6789	33,2	4578,6	23,9
409,7	2,4	678,3	3,3	306,5	1,6
1394	8,3	1876,5	9,2	2069,1	10,8
456,8	2,7	487,5	2,4	498,1	2,6
1678,2	9,9	1855	9,1	2108,1	11

Згідно з даними таблиці 2.1, частка чистого доходу зросла з 43,7% в 2023 році до 50,1% в 2022 році.

Розглянувши основні види економічної діяльності, можна зробити висновок про значний розвиток і стабільність ТОВ "BAYDERA GROUP". Це підтверджується збільшенням частки доходу в ключових сегментах, таких як ремонт і технічне обслуговування електронного і оптичного устаткування, а також вантажний автомобільний транспорт. Однак, спад частки електромонтажних робіт може вимагати уваги для забезпечення їхньої подальшої стабільності або зростання.

Щодо фінансової діяльності, важливо відзначити, що оцінка її стану вимагає комплексного підходу і аналізу різноманітних показників, що

детально відображають фінансовий стан підприємства. Такий аналіз дозволить зрозуміти стійкість і рентабельність бізнесу, а також виявити можливі шляхи для покращення фінансової ефективності.

Показники оцінки фінансового стану підприємства повинні відповісти на запитання про те, наскільки надійним партнером в фінансовому відношенні є дане підприємство. Це допоможе в прийнятті рішень щодо продовження або установлення співпраці з ним. Кожен з партнерів, будь то акціонери, банки, органи податкової інспекції чи працівники підприємства, має свої власні критерії економічної доцільності. Отже, показники оцінки фінансового стану мають бути такими, щоб кожен партнер міг прийняти рішення, враховуючи свої інтереси.

Таблиця 2.2

Фінансово-економічні показники ТОВ «BAYDERA GROUP за 2021
-2023 рр.

Показники	Роки			Відхилення 2022 від 2021		Відхилення 2023 від 2022	
	2021	2022	2023	абсолютне, +/-	відносне, %	абсолютне, +/-	відносне, %
Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3218,8	1932,0	4469,0	-1286,8	0,60	2537,04	2,31
Податок на додану вартість, тис. грн	536,48	322,00	744,84	-214,48	0,60	422,84	2,31
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн	2682,4	1610,00	3724,20	-1072,40	0,60	2114,20	2,31
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	1939,70	1218,50	3162,90	-721,20	0,63	1944,40	2,60
Валовий прибуток, тис. грн.	742,7	391,50	561,30	-351,20	0,53	169,80	1,43
Чистий прибуток, тис. грн.	51,50	81,80	145,00	30,30	1,59	63,20	1,77

Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу, осіб	17,00	15,00	15,00	-2,00	0,88	0,00	1,00
Фонд оплати праці, тис. грн.	918,00	900,00	1080,00	-18,00	0,98	180,00	1,20
Середня вартість основних засобів, тис. грн	390,30	181,10	108,70	-72,40	0,46	-72,40	0,60
Середня вартість оборотних коштів, тис тис.грн	7748,3	11786,5	19002,0	4038,20	1,52	7215,50	1,61
Фодовіддача , грн/грн	6,87	8,89	34,26	2,02	1,29	25,37	3,85
Оборотність оборотних коштів , раз	0,35	0,14	0,20	-0,21	0,39	0,06	1,43

Отже, в першому кварталі 2023 року чистий дохід значно зріс, що також призвело до збільшення собівартості виготовленої продукції. Більшість методик аналізу фінансового стану підприємства передбачають розрахунок наступних груп показників: показники оцінки майнового положення, ліквідності і платоспроможності, рентабельності, фінансової стійкості та ділової активності.

Оцінка змін у складі та структурі майна підприємства є важливим етапом у характеристиці його фінансового стану. Стабільність майнового

стану підприємства залежить від правильності і доцільності вкладення фінансових ресурсів у активи. Оцінка цього вимагає вивчення складу, структури майна та джерел його утворення, а також причин зміни цих показників.

2.2. Оцінка фінансового стану ТОВ «BAYDERA GROUP»

Розпочнемо аналіз фінансово-економічного стану ТОВ "BAYDERA GROUP" з вивчення майна підприємства. Для цього ми розподілимо статті балансу за їхнім змістом, щоб визначити структуру та склад майна компанії.

Таблиця 2.3

Аналіз складу та структури майна ТОВ «BAYDERA GROUP»

Показник	Роки			2022/2021		2023 /2022	
	2021	2022	2023	+/-	%	+/-	%
Усього майна	791677	1247641	1155121	455964	57,59	-92520	-7,42
Необоротні активи	165380	161995	537542	-3385	-2,05	375547	231,83
Оборотні активи	627297	644470	617579	17173	2,74	-26891	-4,17
Запаси	322993	310711	252992	-12282	-3,8	-57719	-18,58
Дебіторська заборгованість	290199	332641	335249	42442	14,63	2608	0,78
Кошти та їх еквіваленти	2013	8948	29338	6935	344,51	20390	227,87

За даними з таблиці 2.3 видно, що загальна вартість майна компанії ТОВ "BAYDERA GROUP" у 2021 році зросла на 455 млн грн, з 791 млн грн до 1247 млн грн, що означає зростання на 57,59%. Проте у 2022 році вартість майна зменшилась до 1155 млн грн, що на 95 млн грн менше, головною причиною цього було зменшення обсягів запасів на 3,8% у 2021 році та на 18,58% у 2022 році.

Обсяги оборотних активів компанії зросли у 2021 році, з 627 млн грн у 2023 році до 644 млн грн у 2021 році, що становить зростання на 2,74%, але зменшилися до 617 млн грн у 2022 році, тобто на 4,17%. У той же час,

необоротні активи значно збільшилися за вартістю, з 161 млн грн у 2021 році до 537 млн грн у 2022 році, що дорівнює темпу приросту у 231,83%. Аналогічні темпи зростання спостерігалися у збільшенні коштів та їх еквівалентів - на 227,87%, з 8,94 млн грн у 2023 році до 29,33 млн грн у 2022 році.

Тепер проведемо аналіз показників майнового стану ТОВ "BAYDERA GROUP", використовуючи відповідні формули та внесемо отримані результати до таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз показників майнового стану ТОВ «BAYDERA GROUP»

Показник	Роки			2022/2021		2023 /2022		Нормативн е значення	Динаміка значень
	2021	2022	2023	+/-	%	+/-	%		
Коефіцієнт мобільності активів	3,79	3,98	1,15	0,19	5,01	-2,83	-71,11	-	-
Частка основних засобів в активах	0,18	0,42	0,42	0,24	133,33	0	0	-	-
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,85	0,14	0,21	-0,71	-83,53	0,07	50	< 0,5	Позитивн динаміка
Фондоозброєність	172,23	508,62	774,33	336,39	195,31	265,71	52,24	↑	Позитивн динаміка
Фондомісткість	2,23	1,5	1,08	-0,73	-32,74	-0,42	-28	↓	Позитивн динаміка
Фондовіддача	0,45	0,67	0,93	0,22	48,89	0,26	38,81	↑	Позитивн динаміка
Коефіцієнт рентабельності виробничих фондів	0,0017	0,0008	0,0009	-0,0009	-52,94	0,0001	12,5	-	Негативн динаміка

З таблиці 2.4 видно, що коефіцієнт мобільності зрос у 2021 році на 5,01%, але значно знизився на 71,11% у 2022 році, досягнувши значення 1,15. Це стало наслідком значного збільшення необоротних фондів підприємства. Частка основних засобів в активах зросла у 2021 році з 0,18 до 0,42, що становить зростання на 133,33%, і залишалась незмінною у 2022 році. Коефіцієнт зносу основних засобів різко знизився у 2021 році, на 83,53%, але зріс у 2022 році на 50%, залишившись на рівні 0,21, що свідчить про оновлення основних засобів.

Показник фондоозброєності, що відображає вартість основних засобів на одного працівника, різко збільшився від 172,23 у 2023 році до 508,62 у 2021 році та 774,33 у 2022 році, зростання становило відповідно 195,31% та 52,24%. Ця тенденція пов'язана зі збільшенням вартості основних засобів та зменшенням чисельності персоналу у 2021 році. Фондомісткість, яка показує середньорічну вартість основних виробничих фондів на одиницю вартості виготовленої продукції, поступово зменшувалась на 32,74% у 2021 році та на 28,00% у 2022 році, що є позитивною тенденцією для ТОВ "BAYDERA GROUP".

Фондовіддача зростала на 48,89% у 2021 та 38,81% у 2022 році, що також є позитивним для підприємства. Рентабельність виробничих фондів залишається дуже низькою і зменшується, з 0,17% у 2023 році до 0,08% у 2021 та 2022 роках. Наступним кроком буде оцінка складу та структури джерел фінансування діяльності ТОВ "BAYDERA GROUP" (таблиця 2.5).

Таблиця 2.5

Аналіз складу та структури пасивів ТОВ «BAYDERA GROUP»

Показник	Роки			2022/2021		2023 /
	2021	2022	2023	+/-	%	+/-
Капітал разом	791677	1247641	1155121	455964	57,59	-92520
Власний капітал, у т.ч.	-612095	175631	300118	787726	-128,69	124487
Зареєстрований капітал	349093	713481	713481	364388	104,38	0
Додатковий капітал	48414	61854	61854	13440	27,76	0
Нерозподілений прибуток	-1009602	-599704	-475217	409898	-40,6	124487
Позиковий капітал, у т.ч.	1033192	17438	13491	-1015754	-98,31	-3947
Інші довгострокові зобов'язання	1033192	17438	13491	-1015754	-98,31	-3947
Поточні зобов'язання	371580	1054572	841512	682992	183,81	-213060
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	338400	375193	194933	36793	10,87	-180260
Розрахунки з бюджетом	694	5	0	-689	-99,28	-5
Розрахунки зі страхування	757	161	1351	-596	-78,73	1190
Розрахунки з оплати праці	2742	11296	12892	8554	311,96	1596
Одержаними авансами	13257	1714	1493	-11543	-87,07	-221

Згідно з таблицею 2.5, власний капітал підприємства у 2023 році мав від'ємне значення через більший нерозподілений збиток в порівнянні зі зареєстрованим та додатковим капіталом ТОВ "BAYDERA GROUP". Проте у 2021 році непокритий збиток зменшився, що призвело до позитивного значення власного капіталу, а в 2022 році він зріс на 70,88%, при цьому зареєстрований та додатковий капітал залишалися сталими, а зменшувався лише непокритий збиток.

Позиковий капітал підприємства складається лише з інших довгострокових зобов'язань, при цьому компанія не користується довгостроковими або короткостроковими кредитами у банках. Тому позиковий капітал має тенденцію до зниження на 98,31% у 2021 році та на 22,63% у 2022 році. Поточні зобов'язання зросли у 2021 році на 183,81% та зменшилися на 20,20% у 2022 році. При цьому поточна кредиторська заборгованість за товари збільшилась на 10,87% у 2021 році та зменшилась на 48,04% у 2022. Тепер проведемо аналіз ефективності використання трудових ресурсів (табл.2.6.).

Таблиця 2.6

Показники ефективності управління трудовими ресурсам

Показник	Роки			2022/2021		2023 /2022	
	2021	2022	2023	+/-	%	+/-	%
Вартісний показник продуктивності, тис. грн.	1192,17	1293,32	1418,73	101,14	8,48%	125,41	9,70
Коефіцієнт обороту за наймом	0,28	0,29	0,30	0,01	3,57%	0,00	3,45
Коефіцієнт обороту за вибуттям	0,19	0,25	0,24	0,06	31,58%	-0,01	-4,00
Коефіцієнт постійності кадрів	0,90	0,91	0,95	0,01	1,11%	0,04	4,40

Проведений аналіз ефективності трудового потенціалу підприємства ТОВ "BAYDERA GROUP" вказує на активну політику залучення нових кадрів. Це обумовлено можливим розширенням сфери діяльності або науково-технічного напрямку підприємства та потребою у професійних спеціалістах, що відображається у показнику оборотності за наймом.

Наступним кроком у аналізі є оцінка фінансової стійкості та показників ділової активності підприємства, результати якої подані у таблиці 2.7. Коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу у 2023 році був від'ємним через негативне значення власного капіталу, що свідчило про фінансові ризики. Проте, у 2021 році цей показник збільшився до 10,07, а у 2022 році - до 22,25, що вказує на поліпшення ситуації.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу також мав від'ємні значення через недостатність фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів. Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами та коефіцієнт фінансового левериджу також свідчать про наявність ризиків та неповну фінансову стабільність підприємства.

Таблиця 2.7

Аналіз відносних показників фінансової стійкості

Показник	Роки			2022/2021		2023 /2022		Нормати вне значення	Динамік
	2021	2022	2023	+/-	%	+/-	%		
Коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу	-0,59	10,07	22,25	10,66		12,18	120,95	<0,6	Негативна динаміка
Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	-0,77	0,14	0,26	0,91		0,12		> 0,6	Позитивна динаміка
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,42	0,18	-0,75	0,6	-142,86	-0,93		0,35	Негативна динаміка
Коефіцієнт забезпечення підприємства власними оборотними коштами	0,41	0,05	-0,36	-0,36	-87,8	-0,41		>0,1	Негативна динаміка

Коефіцієнт фінансового левериджу	-1,69	0,1	0,04	1,79		-0,06	-60	<0,25	Позитивна динаміка
----------------------------------	-------	-----	------	------	--	-------	-----	-------	--------------------

Проаналізуємо динаміку доходів та витрат підприємства (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Динаміка доходів ТОВ «BAYDERA GROUP»

Показник	Роки			2022/2021		2023 /2022	
	2021	2022	2023	+/-	%	+/-	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1204502	1418520	1612080	214018	17,77	193560	13,65
Інші операційні доходи	16366	20929	4963	4563	27,88	-15966	-76,29
Інші фінансові доходи	243	1108	5575	865	355,97	4467	403,16
Інші доходи	24430	1902	74822	-22528	-92,21	51132	2688,33
Всього доходів	1245541	1442459	1675652	196918	15,81	233193	16,17

З аналізу таблиці 2.8 видно, що чистий дохід ТОВ "BAYDERA GROUP" зростав протягом 2023 -2022 років. У 2021 році темп приросту склав 17,77% або 214018 тис. грн, а у 2022 році - 13,65% або 193560 тис. грн. На відміну від цього, спостерігався ріст інших операційних доходів на 27,88% у 2021 році, але зменшення на 76,29% у 2022 році. Щодо інших фінансових доходів, вони зросли на 355,97% у 2021 та на 403,16% у 2022. Зміни у рівні інших доходів також були помітними: вони зменшилися на 92,21% у 2021 році, але зросли на 2688,33% у 2022.

Таблиця 2.9

Динаміка витрат ТОВ «BAYDERA GROUP»

Показник	Роки			2022/2021		2023 /2022	
	2021	2022	2023	+/-	%	+/-	%
Собівартість продукції (товарів, робіт, послуг)	826965	1031927	1141758	204962	24,78	109831	10,6
Адміністративні витрати	64836	59596	78214	-5240	-8,08	18618	31,2
Витрати на збут	205019	246859	214887	41840	20,41	-31972	-12,9
Інші операційні витрати	46395	67403	74906	21008	45,28	7503	11,1
Фінансові витрати	70212	89243	35914	19031	27%	-53329	-47%
Всього витрат	1213427	1495028	1545679	281601	23%	50651	3%

Згідно з таблицею 2.9, витрати підприємства стабільно зростали, збільшившись у 2021 році на 281601 тис. грн або 23%, а у 2022 році на 50651 тис. грн або 3%. Цей ріст обумовлений збільшенням собівартості через зростання обсягів виробництва, яке склало 24,78% або 204962 тис. грн у 2021 році та 10,64% або 109831 тис. грн у 2022 році, що стало найбільшою статтею витрат підприємства.

Проведемо аналіз відносних показників ділової активності та рентабельності підприємства та відобразимо розраховані дані в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10

Аналіз відносних показників ділової активності та рентабельності

Показник	Роки			2022/2021		2023 /2022		Нормативне значення	Динаміка значень
	2021	2022	2023	+/-	%	+/-	%		
Коефіцієнт оборотності активів	1,52	1,14	1,4	-0,38	-25	0,26	22,81	↑	Позитивна динаміка

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	3,34	4,31	5,6	0,97	29,04	1,29	29,93	4,5-8	Позитивна динаміка
Коефіцієнт оборотності основних засобів	8,59	2,69	3,29	-5,9	-68,68	0,6	22,3	↑	Позитивна динаміка
Коефіцієнт рентабельності активів	0,04	0,08	0,11	0,04	100	0,03	37,5	↑	Позитивна динаміка

Коефіцієнт оборотності активів вказує на те, скільки грошей підприємство отримує від використання кожного гривні вкладених активів. У 2021 році цей показник зменшився на 25,00%, з 1,52 до 1,14, але в 2022 році знову зрос на 22,81%, до 1,4. Це означає, що підприємство отримує 1,4 гривні виручки за кожну гривню вкладених активів.

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів зрос на 29,04% у 2021 році та на 29,93% у 2022 році, що свідчить про покращення ефективності виробництва. Однак коефіцієнт оборотності основних засобів різко знизився у 2021 році на 68,68% та незначно зрос у 2022 на 22,30%, до 3,29. Коефіцієнт рентабельності зріс на 100% у 2021 році та на 37,50% у 2022 році, що є позитивним для підприємства.

Після проведення діагностики фінансового стану ТОВ "BAYDERA GROUP" можна зробити висновок, що підприємство, хоча й має певні проблеми, продовжує активно розвиватись і нарощувати виробництво. Чистий дохід та чистий прибуток зростають. Однак існують проблеми з відносними показниками фінансової стійкості, особливо з покриттям

нерозподіленого збитку, який поступово зменшується, а власний капітал збільшується.

2.3. Оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів

У цьому пункті ми розглянемо показники, які дозволяють оцінити ефективність використання фінансових ресурсів підприємства, такі як ліквідність, рентабельність та ділова активність. Ці показники є ключовими для оцінки фінансового здоров'я підприємства та його здатності виконати свої фінансові зобов'язання.

Для аналізу ліквідності балансу підприємства ми спробуємо визначити рівень готовності компанії до виплат зобов'язань за різними строками. Для цього ми розподілимо кошти за їх ступенем ліквідності та зобов'язання за строками погашення.

Таблиця 2.11

Групування активів та пасивів за ліквідністю, тис. грн.

Група	Умовне позначення	Роки		
		2021	2022	2023
Абсолютно - ліквідні активи	A1	2013	8948	29338
Швидко - ліквідні активи	A2	290199	332641	335249
Повільно - ліквідні активи	A3	322993	310711	252992
Важко- ліквідні активи	A4	165380	161995	537542
Найбільш термінові пасиви	П1	371580	1054572	841512
Короткострокові пасиви	П2	0	0	0
Довгострокові пасиви	П3	1033192	17438	13491
Постійні пасиви	П4	-612095	175631	300118

При аналізі ліквідності балансу ТОВ "BAYDERA GROUP" можна встановити, що баланс має середній рівень ліквідності. Відповідно до умов $A1 \geq P1$, $A2 \geq P2$ та $A4 \leq P4$ визначено, що баланс відповідає ліквідності. Однак, у 2021 та 2022 роках чистий оборотний капітал був від'ємним, що

свідчить про негативний стан підприємства, оскільки поточні зобов'язання перевищували оборотні активи.

Коефіцієнт ліквідності балансу за весь досліджуваний період менший за одиницю, що свідчить про те, що підприємство не є повністю платоспроможним. Крім того, коефіцієнти поточної та швидкої ліквідності виходять за рекомендовані межі, що також вказує на проблеми з ліквідністю. У 2023 році вони відповідали нормативам, але у 2021 та 2022 роках значно знизилися. Коефіцієнт абсолютної ліквідності також залишається нижчим за рекомендовані значення у 2023 та 2021 роках, хоча в 2022 році трохи зріс. Отже, в цілому, ліквідність підприємства потребує уваги та можливих заходів для поліпшення.

Таблиця 2.12

Аналіз відносних показників ліквідності ТОВ «BAYDERA GROUP»

Показник	Роки			2022/2021		2023 /2022		Нормативне значення
	2021	2022	2023	+/-	%	+/-	%	
Чистий оборотний капітал, тис. грн	255717	- 410102	- 223933	- 665819		186169		>0
Коефіцієнт ліквідності балансу	0,36	0,25	0,32	-0,11	- 30,56	0,07	28	>1
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,69	0,61	0,73	-1,08	- 63,91	0,12	19,67	1,5-2
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,82	0,32	0,43	-0,5	- 60,98	0,11	34,38	0,7-1,5
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,01	0,03	0	0	0,02	200	0,2

Таким чином, можна зробити висновок, що баланс компанії "BAYDERA GROUP" не є ліквідним. Підприємство має недостатньо активів

для покриття своїх зобов'язань, і лише у 2023 році спостерігалися позитивні значення ліквідності. Однак, позитивним аспектом є те, що у 2022 році показники ліквідності почали покращуватися порівняно з 2021 роком. Наступним кроком буде розрахунок показників оборотності та рентабельності, а отримані результати будуть внесені у таблицю 2.13.

Таблиця 2.13

Аналіз відносних показників ділової активності та рентабельності

Показник	Роки			2022/2021		2023 /2022	
	2021	2022	2023	+/-	%	+/-	%
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,92	2,2	2,61	0,28	14,58	0,28	18,64
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	4,15	4,26	4,81	0,11	2,65	0,11	12,91
Період обороту дебіторської заборгованості, днів	87,95	85,68	75,88	-2,27	-2,58	-2,27	-11,44
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3,24	1,35	1,92	-1,89	-58,33	-1,89	42,22
Період оборотності кредиторської заборгованості, днів	112,65	270,37	190,1	157,72	140,01	157,72	29,69
Коефіцієнт оборотності власних коштів	-1,97	8,08	5,37	10,05	510,15	10,05	33,54
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	-0,05	0,57	0,41	0,62	-1240	0,62	28,07
Коефіцієнт рентабельності діяльності підприємства	0,02	0,07	0,08	0,05	250	0,05	14,29
Коефіцієнт рентабельності продукції	0,04	0,1	0,11	0,06	150	0,06	10

Протягом 2023 - 2022 років спостерігається позитивне зростання коефіцієнтів оборотності оборотних активів, дебіторської та кредиторської заборгованості, що є сприятливим явищем для підприємства. Однак в 2022 році маємо негативне явище - зниження коефіцієнту оборотності власних коштів. Ще однією негативною тенденцією є зростання періоду оборотності

кредиторської заборгованості у 2021 році до 270 днів, хоча у 2022 році показник знизився, він все ще залишається надзвичайно високим.

Показники рентабельності зростають протягом всього досліджуваного періоду, свідчачи про ефективне використання підприємством власних та позикових ресурсів для створення цінності та її реалізації на ринку.

Для підтвердження висновків щодо ефективності діяльності підприємства проведемо розрахунок показника коефіцієнта ймовірності банкрутства за методом Мартиненка В.П, який був описаний у пункті 3.1. Ймовірність банкрутства визначатиметься за конкретною шкалою, наведеною в табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Шкала ймовірності банкрутства

Значення коефіцієнта банкрутства	Ймовірність банкрутства
6,0 і вище	Низька
5,99 - 5,30	Можлива
5,29 - 3,49	Висока
3,48 і нижче	Дуже висока

Після проведення розрахунків, ми бачимо, що у 2023 році коефіцієнт ймовірності банкрутства становив -1,15, у 2021 - 4,33, у 2022 - 3,93. Усі ці показники свідчать про значні ризики виникнення банкрутства на підприємстві. Найвища ймовірність банкрутства спостерігалась у 2023 році, а найнижча - у 2021, але у 2022 році вона знову зросла. Ефективність діяльності підприємства оцінюється не тільки внутрішніми показниками компанії, оскільки на неї впливає ряд зовнішніх факторів та чинників. Для оцінки рівня та характеру цього впливу ми використовуємо метод регресійного аналізу.

Регресійний аналіз - це метод вивчення статистичного зв'язку між однією залежною кількісною змінною та однією або декількома

незалежними кількісними змінними. Залежна змінна у регресійному аналізі відома як результуюча, а незалежні змінні - як предиктори.

Рівняння регресії є математичною функцією, яка виражає залежність між середнім значенням результуючої змінної і середніми значеннями предикторів на основі вихідних статистичних даних. У лінійному регресійному аналізі використовується лінійне рівняння регресії, яке має вигляд:

$$y=a_0+a_1x_1+a_2x_2+a_3x_3$$

У цьому рівнянні:

- y представляє собою результуючий показник, у даному випадку це чистий дохід від реалізації продукції (тис. грн.).
- x_1, x_2, x_3 - це факторні показники, які впливають на результуючий показник.
- a_0 - це вільний член рівняння регресії, що відображає базовий рівень результуючого показника.
- a_1, a_2, a_3 - коефіцієнти регресії, які відображають кількісний вплив відповідних факторів на зміну результуючого показника на одиницю їх вимірювання.

Це рівняння дозволяє аналізувати взаємозв'язок між чистим доходом від реалізації продукції та дебіторською заборгованістю, поточними зобов'язаннями та фінансовими витратами. Чистий дохід відображає фінансові результати діяльності підприємства, тому він вибраний як результуючий показник для аналізу.

Таблиця 2.15

Вхідні дані для економетричного моделювання

Період	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	Дебіторська заборгованість, тис. грн.	Поточні зобов'язання), тис. грн.	Фінансові витрати), тис. грн.
1 квартал 2021	286786	70780	82573	8654
2 квартал 2021	312858	64489	88471	9092
3 квартал 2021	308847	78432	95277	8868
4 квартал 2021	296011	76498	105258	9300
1 квартал 2022	329888	79200	229255	2215
2 квартал 2022	345980	75600	245249	2242
3 квартал 2022	383384	87537	270403	2328
4 квартал 2022	359267	90303	309665	2295
1 квартал 2023	403020	76193	195700	778
2 квартал 2023	424232	77965	191253	761
3 квартал 2023	413354	83812	221451	802
4 квартал 2023	371475	97279	233108	779

Отже, очевидно, що між чистим доходом підприємства та фінансовими витратами існує сильний взаємозв'язок, що підтверджується високим коефіцієнтом кореляції у величині $-0,87$. Також помірний зв'язок виникає із короткостроковими зобов'язаннями, з коефіцієнтом кореляції $0,62$, але слабкий із дебіторською заборгованістю. Це свідчить про ефективне використання фінансових ресурсів на підприємстві. За допомогою MS Excel ми провели регресійний аналіз для встановлення форми зв'язку між досліджуваними факторами. Під час аналізу ми виключили дебіторську заборгованість як найменш вагомий фактор.

Отримані результати регресійного аналізу, які представлені в табл. 2.16, показали, що скорегований коефіцієнт детермінації R^2 становить $0,80$.

Це означає, що зміна результативного показника на 73% пояснюється змінами факторних, що свідчить про значний зв'язок між досліджуваними показниками.

Отже, за результатами регресійного аналізу можна зробити наступні висновки: зростання дебіторської заборгованості на 1% призведе до збільшення чистого доходу на 0,01%; збільшення короткострокових зобов'язань на 1% призведе до зменшення чистого доходу на 0,12%; зростання фінансових витрат на 1% призведе до зменшення чистого доходу на 0,17%.

Таким чином, здійснивши кореляційно-регресійний аналіз обраних змінних, можемо підтвердити, що між чистим доходом від реалізації продукції та фінансовими витратами існує висока тіснота зв'язку і обернена залежність. У той же час короткострокові зобов'язання і дебіторська заборгованість мають помірний та слабкий прямий зв'язок відповідно. Це свідчить про помірну ефективність використання фінансових ресурсів на підприємстві.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів

В розділі 2 цієї дипломної роботи були аналізовані різні фінансові показники підприємства ТОВ «BAYDERA GROUP», які використовуються для оцінки його структури капіталу. Ці показники включають коефіцієнт автономії, коефіцієнт маневреності власних коштів, коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів, коефіцієнт фінансового левереджу та коефіцієнт рентабельності активів. Ці коефіцієнти були розраховані у таблиці 2.6 - "Аналіз відносних показників фінансової стійкості ТОВ «BAYDERA GROUP»".

З результатів аналізу видно, що коефіцієнт співвідношення власних та позикових коштів упродовж досліджуваних років не відповідав нормативним значенням (від'ємне значення показника у 2023 році виникло через від'ємне значення власного капіталу у цьому році). Це свідчить про те, що позиковий капітал на підприємстві ТОВ «BAYDERA GROUP» має суттєве переваження над власним.

Також коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) у 2023 році мав від'ємне значення, але в наступних роках вирівнявся, проте все ще не досяг нормативного рівня ($> 0,6$), що свідчить про низьку фінансову незалежність підприємства.

З погляду фінансової стійкості, виявлено, що ТОВ «BAYDERA GROUP» не вживає достатніх заходів для зміцнення своєї фінансової стійкості, оскільки відбувається явна залежність від позикових коштів. Для подолання цієї проблеми і раціоналізації структури капіталу підприємству рекомендується спрямувати свої ресурси на погашення частини

зобов'язань, що, в свою чергу, може покращити показники фінансової незалежності.

Переходячи до аналізу показника маневреності власного капіталу, який вказує на співвідношення між власним капіталом компанії та оборотними ресурсами, виявлено, що у двох з трьох проаналізованих років значення цього показника є від'ємним. Це свідчить про те, що власний капітал і залучені на довгостроковій основі кошти спрямовані переважно на фінансування необоротних активів, тому для забезпечення оборотних активів потрібно звертатися до позичкових джерел. Це може вплинути на зниження фінансової стійкості. У зв'язку з цим, ТОВ «BAYDERA GROUP» має вживати заходів для збільшення частки власних ресурсів, що сприятиме зростанню власних оборотних коштів.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами відповідає нормативам лише у 2023 році, після чого значно зменшується, що свідчить про недостатність власних ресурсів для фінансування поточних операцій. Значення коефіцієнта фінансового левереджу, яке показує, скільки довгострокових позикових коштів було використано для фінансування активів поряд з власними коштами, у кінці дослідженого періоду стабілізується, що є позитивним сигналом.

Коефіцієнт рентабельності активів також має позитивну тенденцію до зростання протягом аналізованих років, що свідчить про добру роботу компанії у галузі. Отже, можна зазначити, що досягнення оптимальної структури капіталу передбачає дотримання такого співвідношення між власним і позиковим капіталом, яке забезпечить оптимальне поєднання ризику та доходності підприємства, а також сприятиме підвищенню курсу його акцій та максимізації ринкової вартості. Наприклад, співвідношення, при якому власний капітал становить 60% [24], допоможе підприємству забезпечити високий рівень фінансової стійкості, рентабельності та платоспроможності.

Формування фінансових ресурсів підприємства за рахунок позикових коштів відбувається лише в разі, коли залучений капітал має найменшу вартість та найменший ризик. Оптимізація структури капіталу спрямована на забезпечення фінансової рівноваги підприємства. Для підвищення частки власного капіталу та, відповідно, фінансової незалежності, можна порекомендувати покрити свої зобов'язання та залучити позиковий капітал. Для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «BAYDERA GROUP» можливо здійснити заходи щодо зменшення рівня кредиторської та дебіторської заборгованості, які будуть розглянуті у наступному розділі.

3.2. Реструктуризація кредиторської та дебіторської заборгованостей

Під час аналізу фінансової стійкості ТОВ «BAYDERA GROUP» було встановлено, що значення коефіцієнта поточної ліквідності станом на кінець періоду склало 0,73, що нижче від рекомендованого рівня від 1,5 до 2. Коефіцієнт поточної ліквідності відображає здатність підприємства погасити свої короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів, тому його підвищення свідчить про більшу фінансову стабільність та платоспроможність.

Для підвищення значення цього коефіцієнта ТОВ «BAYDERA GROUP» може зменшити суму кредиторської заборгованості. Одним із способів керування цією заборгованістю є її реструктуризація. Зменшення кредиторської заборгованості можна досягти шляхом надання взаємних послуг або списання її в якості незатребуваної. Реструктуризація кредиторської заборгованості - це процес укладання угод між підприємством і його кредиторами, який передбачає зміну термінів і (або) умов платежу. Підприємство може пропонувати своїм кредиторам різні

поступки, наприклад, активи або інші угоди, які сприятимуть вчасним платежам по заборгованості(рис.3.1.):

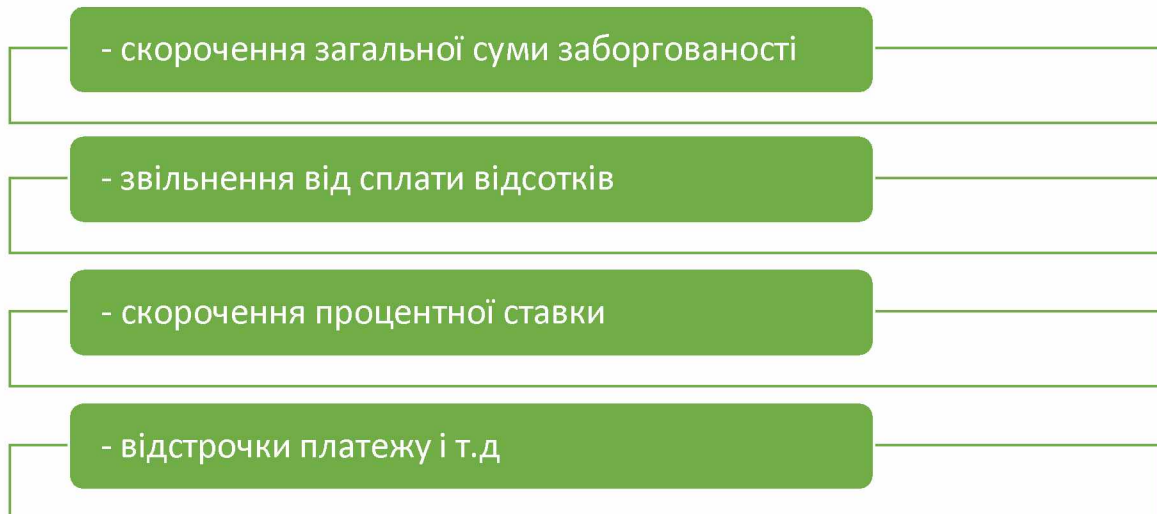

Рис.3.1. Угоди, які сприятимуть вчасним платежам по заборгованості.

З урахуванням цілей та завдань антикризового управління, реструктуризація кредиторської заборгованості на підприємстві спрямована на зменшення боргового навантаження та захист активів від можливого стягнення кредиторами. Основною метою реструктуризації кредиторської заборгованості для ТОВ «BAYDERA GROUP» є поліпшення її фінансового стану, відновлення платоспроможності та підвищення рівня ліквідності.

Управління кредиторською заборгованістю є ключовим аспектом фінансового управління. Якщо управління дебіторською заборгованістю зазвичай залучає більше уваги, то управління кредиторською заборгованістю частіше за все залишається на задньому плані. Проте, саме управління кредиторською заборгованістю може стати вирішальним у важкі періоди.

Різноманітні способи реструктуризації кредиторської заборгованості наведено в рис.3.2.

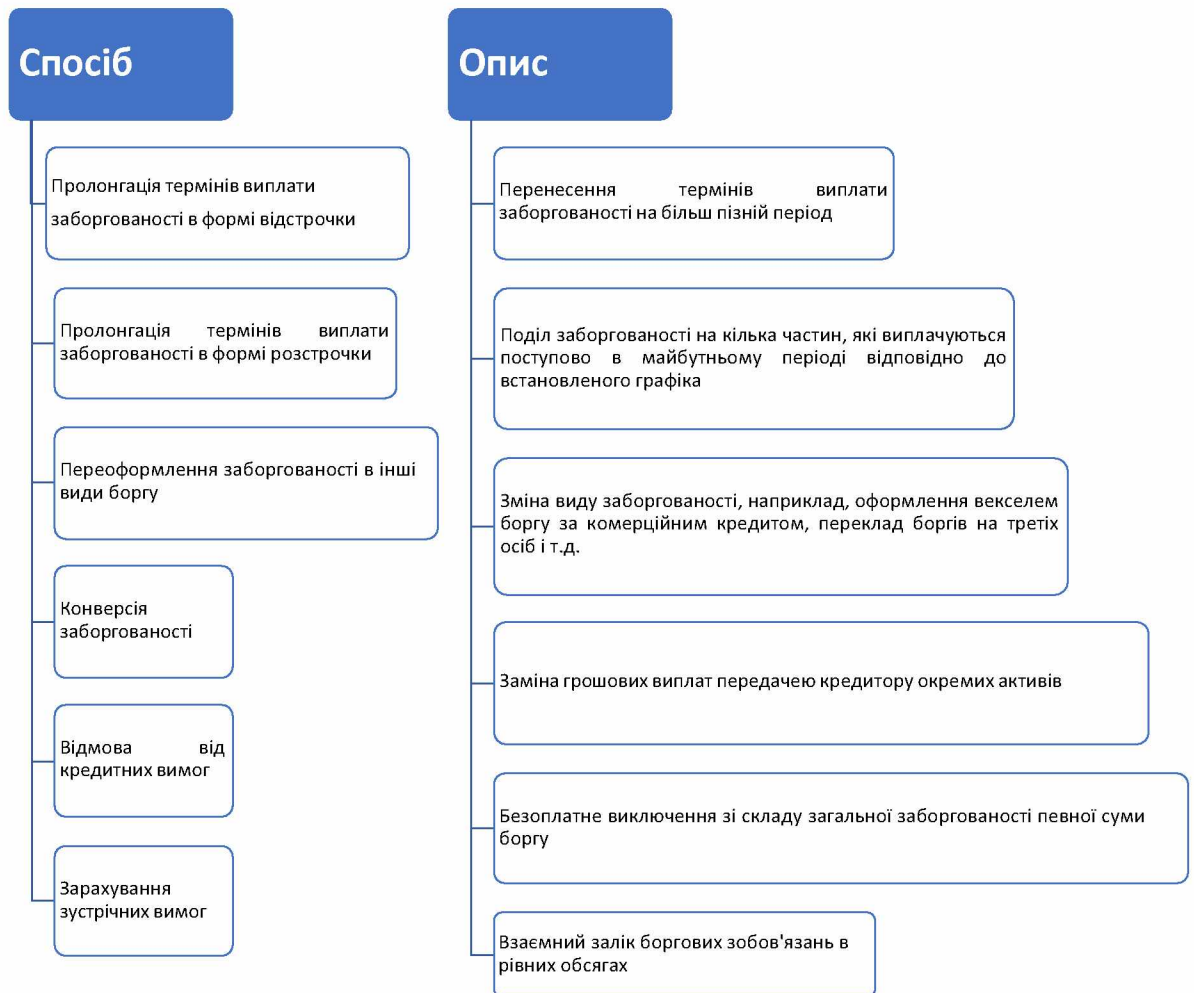

Рис.3.2. Способи реструктуризації кредиторської заборгованості.

Процес реструктуризації заборгованості може бути здійснений за угодою між сторонами в будь-який момент, за винятком випадків заборгованості перед бюджетом та позабюджетними фондами, коли такий процес регламентується відповідним законодавством. Кредиторську заборгованість перед постачальниками та підрядниками можна реструктурувати за допомогою різних методів, умови яких визначаються сторонами на добровільних засадах, якщо це не суперечить законодавству.

Серед найпоширеніших методів реструктуризації комерційної кредиторської заборгованості можна виділити наступні:

- Відступний, який передбачає обмін активів підприємства на певні поступки з боку кредиторів.
- Звільнення від сплати боргу в обмін на пакет акцій підприємства.
- Двосторонній та багатосторонній взаємозалік заборгованостей.
- Переоформлення заборгованості в вексельні зобов'язання, яке передбачає розрахунок підприємства за зобов'язаннями за допомогою векселів.

Для ТОВ «BAYDERA GROUP» рекомендується застосувати метод переоформлення заборгованості в вексельні зобов'язання, що допоможе поліпшити її ліквідність, яка була виявлена у розділі 2. Згідно зі статтею 14 Закону "Про цінні папери та фондовий ринок", вексель є цінним папером, який підтверджує безумовне зобов'язання векселедавця або його наказ третій особі сплатити визначену суму власнику векселя (векселедержателю) після настання строку платежу.

Вексель представляє собою форму комерційного кредиту, оскільки платіж по ньому здійснюється після настання певного строку. Крім того, вексель може бути переданий від першого векселедержця іншій особі, яка є боржником. Видача векселя постачальникам дозволяє погасити їх кредиторську заборгованість, замінивши її на інші вексельні зобов'язання. Головними перевагами векселя перед іншими формами розрахунків є його доступність і простота обігу. Однак недоліком векселя є те, що він тільки відкладає строк платежу, але не усуває заборгованість, а також не всі підприємства готові приймати векселі через відсутність стовідсоткової гарантії щодо отримання грошей від векселедавця.

Згідно з таблицею 2.7, виявлено, що у 2022 році сума поточної заборгованості за товари, роботи та послуги склала 194933 тис. грн. Ми

рекомендуємо ТОВ "BAYDERA GROUP" перевести частину цієї заборгованості у вексель. Підприємство має намір перевести суму поточної заборгованості за постачання сировини у вексель на суму 975 тис. грн. та розрахувати необхідну суму, яка має бути вказана в цьому векселі. Один із заходів, який ТОВ "BAYDERA GROUP" може виконати для оптимізації використання фінансових ресурсів, - це розміщення вільних коштів на депозит у банку. Депозити класифікуються за різними ознаками, включаючи строк, умови внеску та вилучення коштів, сплату процентів та можливість отримання пільг за активними операціями з банком.

Депозити до вимоги (також відомі як транзакційні депозити) - це зобов'язання, яке не має конкретного строку погашення і може бути вилучено в будь-який час за першою вимогою вкладника. Ці депозити можуть бути як безвідсотковими, так і з виплатою процентів, проте проценти, як правило, дуже незначні. Щодо вкладення вільних коштів на депозит у банку, варто звернути увагу на тип депозиту, який найбільш підходить для в підприємства. Наприклад, депозити до вимоги можуть бути зручним варіантом для забезпечення ліквідності, оскільки їх можна вилучити в будь-який момент за першою вимогою. З іншого боку, строкові депозити можуть забезпечити більш високий рівень відсоткових ставок, проте їх не можна зняти до закінчення строку без втрати процентів.

Загалом, рекомендації для ТОВ "BAYDERA GROUP" включають впровадження реструктуризації кредиторської заборгованості шляхом переоформлення частини заборгованості в вексельні зобов'язання та вивчення можливостей вкладення вільних коштів на депозит у банку, з урахуванням різних типів депозитів та їх відповідності потребам підприємства.

РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ

4.1. Організація охорони праці: базові аспекти

Можна і потрібно запобігати усім потенційним виробничим аваріям і травмам. Для цього слід забезпечити на підприємстві безпечні та належні умови праці. Охорона праці являє собою систему заходів та засобів правового, соціально-економічного, організаційно-технічного, санітарно-гігієнічного і лікувально-профілактичного характеру, спрямованих на захист життя, здоров'я та працездатності працівників під час трудової діяльності (ст. 1 Закону України «Про охорону праці»).

Організація системи охорони праці на підприємстві є відповідальністю роботодавця. Його обов'язок також включає гарантування дотримання прав працівників, закріплених у нормативних і регуляторних актах з охорони праці. Для забезпечення безпечних та здорових умов праці роботодавець виконує наступні завдання (рис.4.1.):

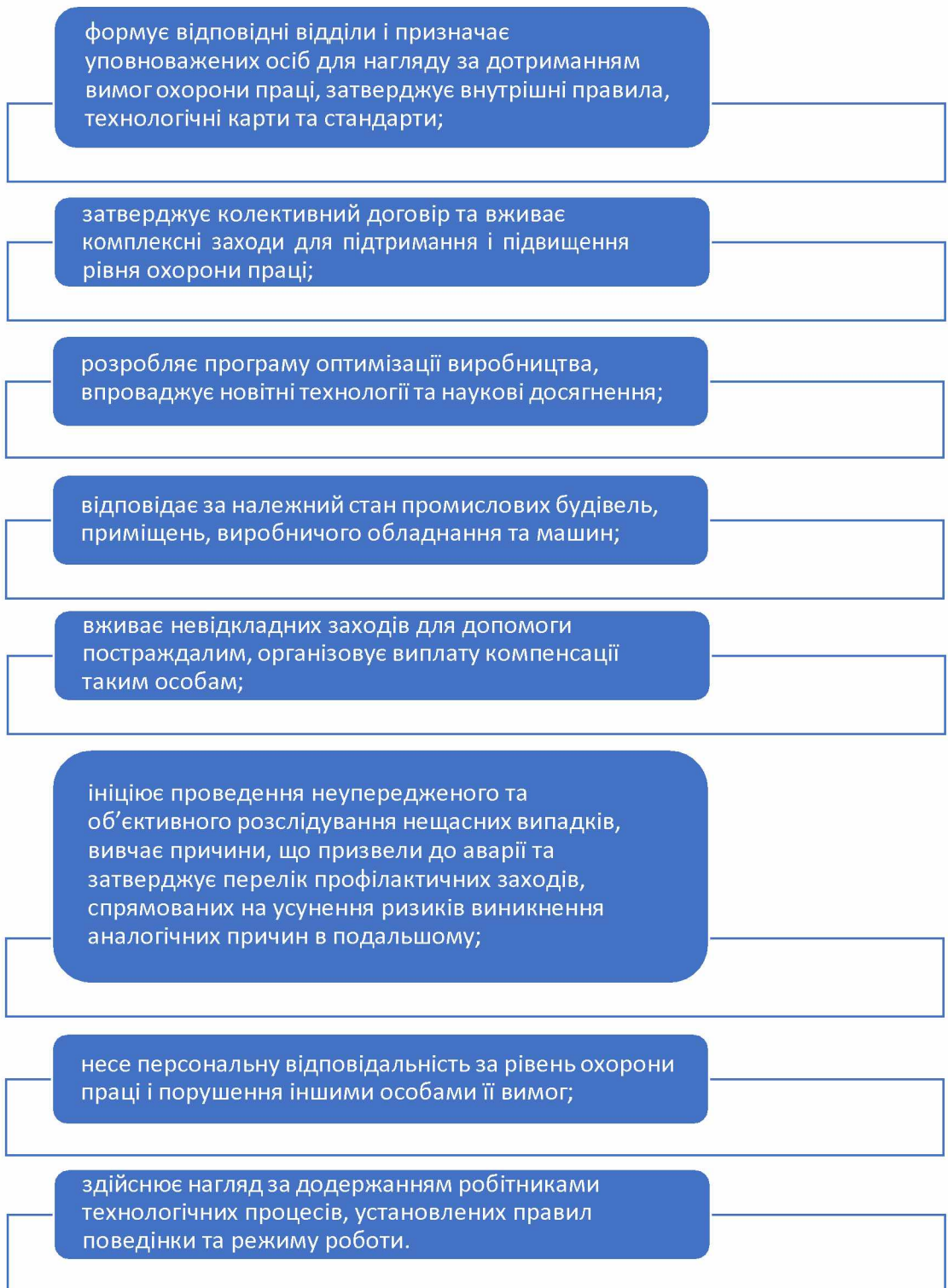

Рис.4.1. Завдання роботодавця.

Крім того, роботодавець зобов'язаний фінансувати та організувати проведення медичних оглядів за власний рахунок. Це стосується як попередніх оглядів (при прийомі на роботу), так і періодичних оглядів (протягом трудової діяльності) для працівників, які зайняті на важких роботах, роботах зі шкідливими чи небезпечними умовами праці, або на роботах, де необхідний професійний відбір. Також роботодавець повинен організувати щорічний обов'язковий медичний огляд для працівників віком до 21 року.

Згідно зі статтею 14 Закону України «Про охорону праці», працівники мають наступні обов'язки щодо дотримання вимог нормативно-правових актів з охорони праці(рис.4.2.):

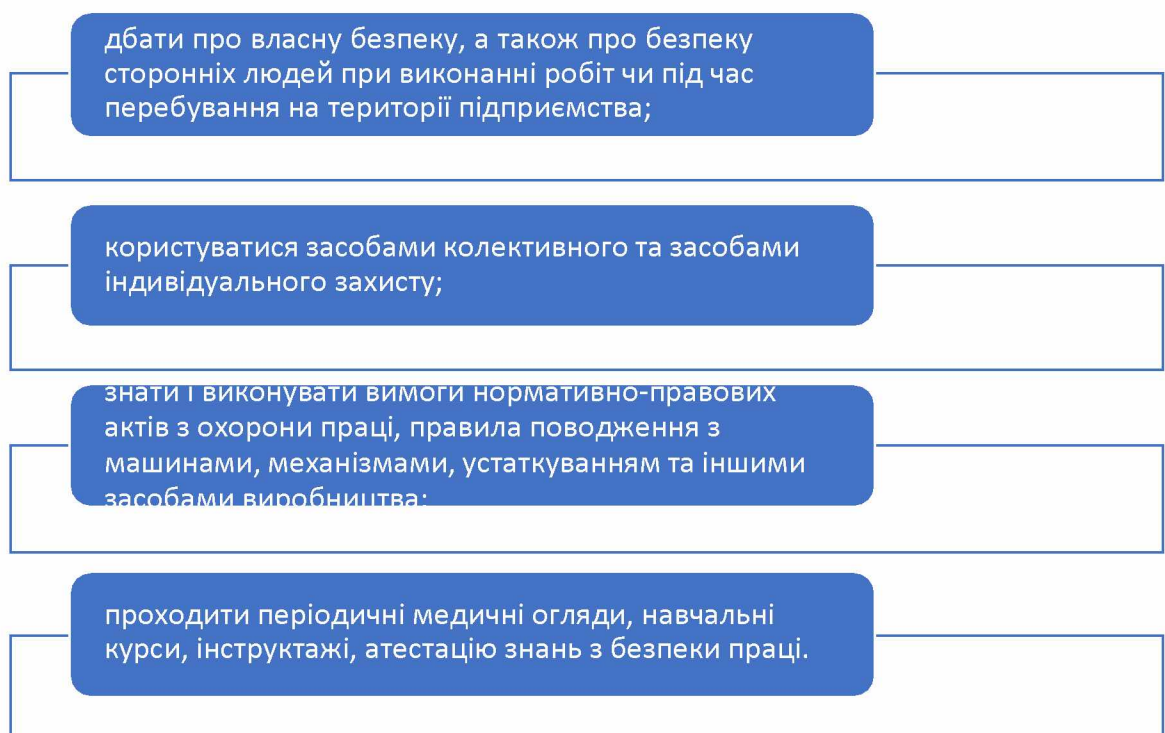

Рис.4.2. Обов'язки працівників.

Також працівники при прийомі на роботу та під час роботи зобов'язані проходити за рахунок роботодавця інструктаж, навчання з питань охорони праці, надання першої допомоги постраждалим від нещасних випадків і правил поведінки у разі аварії. За порушення цих вимог працівник несе пряму відповідальність.

Створення окремої служби охорони праці є обов'язковим для підприємств із чисельністю штату 50 і більше осіб. У компаніях з меншим штатом дозволяється передати функції служби охорони праці на умовах сумісництва працівникам із відповідною кваліфікацією або залучити зовнішніх фахівців на договірних засадах. Служба охорони праці підпорядковується безпосередньо роботодавцю.

Фахівці служби охорони праці мають право(рис.4.3.):

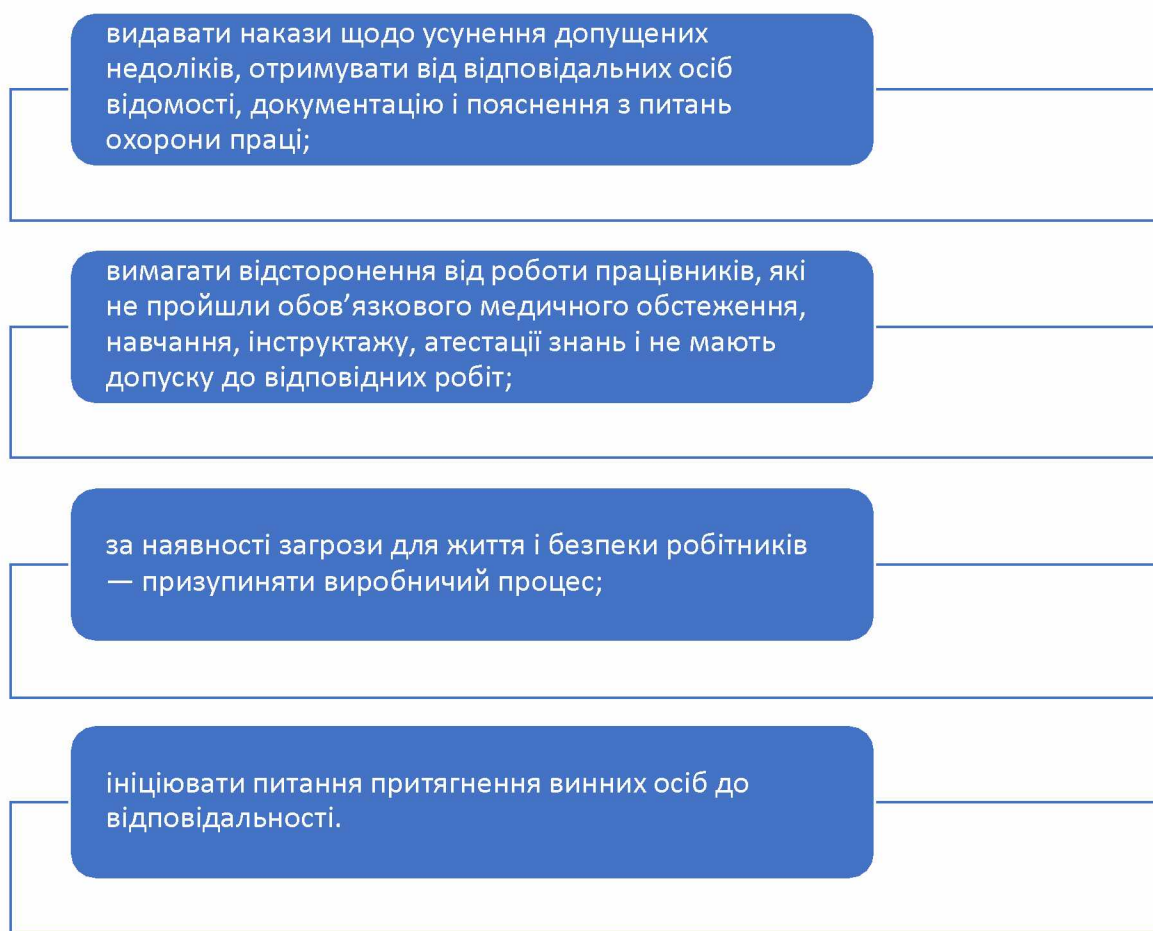

Рис.4.3. Права фахівців служби.

Рівень охорони праці на підприємстві може відповідати встановленим нормативам лише за умови достатнього фінансування. Відповідальність за забезпечення матеріального і фінансового ресурсу для охорони праці покладається на роботодавця. Для підприємств будь-якої

форми власності, а також фізичних осіб, які використовують найману працю, витрати на охорону праці повинні складати не менше 0,5 відсотка від фонду оплати праці за попередній рік.

У колективному договорі передбачаються комплексні заходи, спрямовані на досягнення нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення рівня охорони праці, попередження виробничих травм, професійних захворювань, аварій та пожеж. У договорі також визначаються обсяги та джерела фінансування цих заходів.

Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці здійснюють профспілки та їх об'єднання через свої виборні органи і представників. Профспілки контролюють виконання законодавства про охорону праці, забезпечення безпечних та нешкідливих умов праці, створення належних виробничих та санітарно-побутових умов, а також забезпечення працівників спеціальним одягом, взуттям та іншими засобами індивідуального та колективного захисту. «Якщо існує загроза життю або здоров'ю працівників, профспілки мають право вимагати від роботодавця негайного припинення робіт на робочих місцях, виробничих ділянках, у цехах та інших структурних підрозділах на час, необхідний для усунення загрози». За відсутності профспілки на підприємстві, громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці здійснює уповноважена особа, обрана найманими працівниками.

4.2. Охорона праці під час воєнного стану

Під час воєнного стану деякі підприємства, особливо ті, що знаходяться в зонах активних бойових дій, змушені призупинити свою роботу або працювати у зміненому форматі. В таких умовах не всі роботодавці можуть належним чином виконувати обов'язки, передбачені трудовим законодавством. Особливо гострим стає питання організації

праці, включаючи належне функціонування системи управління охороною праці.

Враховуючи це, Верховна Рада України прийняла Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 за № 2136-IX, який встановлює, що на період воєнного стану вводяться окремі обмеження конституційних прав і свобод громадян. Зокрема, з метою оперативного залучення нових працівників для виконання роботи та усунення кадрового дефіциту, роботодавцям дозволено укладати з новими працівниками строкові трудові договори на час дії воєнного стану або на період заміщення тимчасово відсутнього працівника.

Передбачено наступне(рис.4.4.):

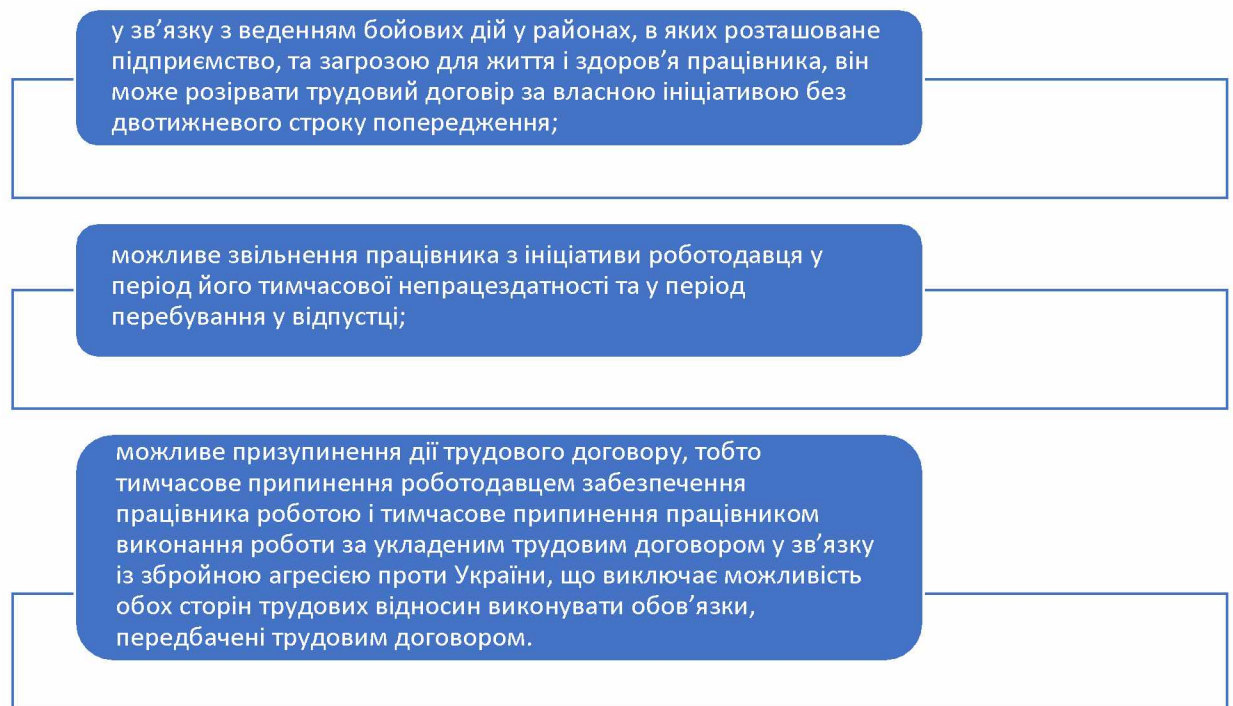

Рис.4.4. Передбачені заходи.

Також статтею 6 Закону № 2136 встановлено, що нормальна тривалість робочого часу під час воєнного стану може бути збільшена до 60 годин на тиждень для працівників, зайнятих на об'єктах критичної інфраструктури. Відповідно до статті 1 Закону «Про критичну інфраструктуру», об'єкти інфраструктури, системи, їх частини та їх сукупність, які є важливими для економіки, національної безпеки та оборони, є об'єктами критичної інфраструктури, порушення функціонування яких може завдати шкоди життєво важливим національним інтересам.

З 19 липня 2022 року набрав чинності Закон України від 01.07.2022 № 2352-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин». Цей Закон вніс зміни до КЗпП, Законів України «Про оплату праці», «Про відпустки» та «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану». Зокрема, зміни передбачають відновлення позапланових перевірок роботодавців.

«Законом деталізовано, що обмін інформацією з працівниками в електронній формі, включаючи ознайомлення з наказами та повідомленнями роботодавця, допускається з обов'язковим накладанням електронного підпису або кваліфікованого електронного підпису».

Передбачено нові підстави для припинення трудового договору, а саме(рис.4.5.):

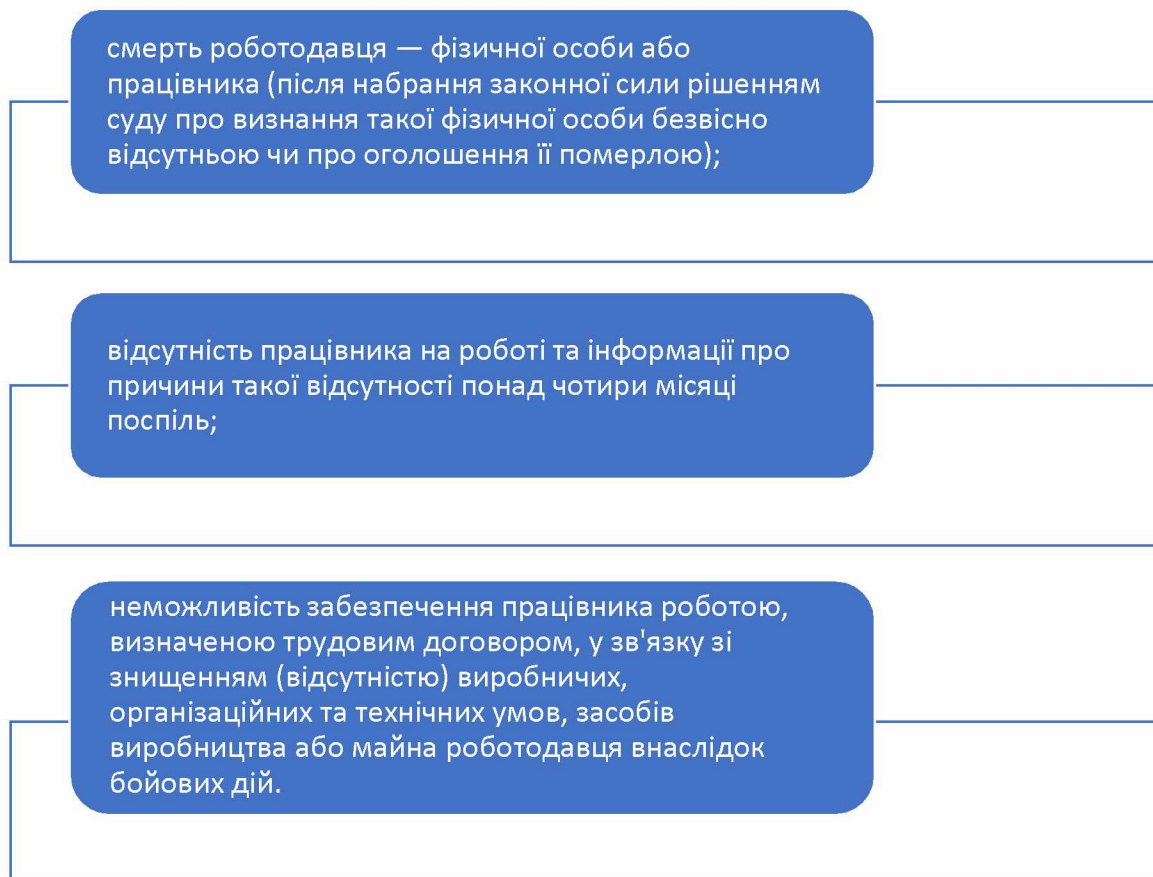

Рис.4.5. Підстави для припинення трудового договору.

Законом також передбачено, що тривалість щотижневого безперервного відпочинку може бути скорочена до 24 годин. Крім того, «під час воєнного стану не застосовуються положення статті 53 (скорочена тривалість роботи напередодні святкових, неробочих і вихідних днів), частини першої статті 65 (граничні норми надурочних робіт), частин третьої - п'ятої статті 67 (перенесення вихідного дня на наступний день після святкового або неробочого дня), статті 71 (заборона роботи у вихідні дні), статті 73 (святкові і неробочі дні), статті 781 (невраховання святкових і неробочих днів при визначенні тривалості щорічних відпусток) Кодексу законів про працю України».

Для спрощення, регулювання та поліпшення процедур розслідування нещасних випадків під час воєнного стану, Кабінет Міністрів України прийняв «постанову від 20 січня 2023 року № 59, яка внесла зміни до

Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві».

Для забезпечення належного рівня організації охорони праці на підприємстві під час воєнного стану необхідно продовжувати дотримуватися вимог, встановлених Типовим положенням про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05). Ці вимоги є обов'язковими для всіх центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, бюджетних установ та суб'єктів господарювання незалежно від форми власності та виду діяльності. Надзвичайно важливо проводити позапланові інструктажі з охорони праці, охоплюючи дії працівників та посадових осіб суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження було проведеного аналізу використання фінансових ресурсів та розробці рекомендацій з покращення ефективності їх використання у ТОВ "BAYDERA GROUP". У першому розділі було проаналізовано поняття "фінансові ресурси підприємства", які охоплюють всі грошові кошти, що накопичує підприємство для формування необхідних активів для здійснення різних видів діяльності. Було досліджено різні напрями використання фінансових ресурсів, такі як оплата фінансових зобов'язань перед органами фінансово-банківської системи, інвестування у капітальні витрати, придбання цінних паперів, формування грошових фондів для заохочувальних та соціальних потреб, благодійні внески, а також розподіл прибутку між власниками підприємства.

В теоретичному розділі було розглянуто, що аналіз фінансових ресурсів підприємства зазвичай проводиться за їх формуванням та використанням. Для цього оцінюються показники фінансової стійкості, склад та структура балансу, ліквідність, рентабельність та ділова активність підприємства. Для оцінки ліквідності порівнюють підсумки груп за активами та пасивами, а також розраховують абсолютні та відносні показники, такі як коефіцієнт поточної, швидкої та абсолютної ліквідності. Для визначення рентабельності розраховуються різні коефіцієнти, включаючи коефіцієнти рентабельності активів, власного капіталу, діяльності, продукції та продажів, а також проводиться аналіз ймовірності банкрутства підприємства.

Для оцінки ділової активності досліджуються рівень і динаміка різноманітних фінансових коефіцієнтів оборотності, таких як коефіцієнт оборотності активів, оборотних активів, дебіторської та кредиторської заборгованостей, матеріальних запасів, основних засобів, і власного капіталу.

Аналіз фінансового стану свідчить про те, що підприємство продовжує активно розвиватись та збільшувати обсяг виробництва, при цьому зростають чистий дохід та чистий прибуток. Проте відносні показники фінансової стійкості залишаються проблемними через нерозподілений збиток, хоча він поступово зменшується, і власний капітал починає показувати додатні значення. Ліквідність балансу також не відповідає нормативам, а показник коефіцієнту банкрутства свідчить про високий ризик його виникнення.

Кореляційно-регресійний аналіз показав, що ефективність використання фінансових ресурсів на підприємстві є посередньою. Чистий дохід підприємства сильно залежить від фінансових витрат, проте ця залежність є оберненою. Короткострокові зобов'язання та дебіторська заборгованість мають помірний та слабкий прямий зв'язок відповідно, що свідчить про посередню ефективність використання фінансових ресурсів на підприємстві.

Для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ "BAYDERA GROUP" запропоновано комплекс заходів. Спочатку, рекомендується реструктуризація кредиторської та дебіторської заборгованості. Одним із заходів є перетворення поточної кредиторської заборгованості на вексельні зобов'язання, що тимчасово зменшить потребу в грошових коштах. Це дозволить уникнути нових кредитів та сприятиме зростанню коефіцієнтів ліквідності балансу. Другий захід полягає в застосуванні системи гнучких цінових знижок за достроковий розрахунок боржників. Нарешті, рекомендується вкладення вільних коштів на депозити в банки для отримання додаткового доходу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Eun C. S., Resnick, B. G., Chuluun, T. (2021). International financial management. McGraw-Hill.
2. Андрушак Є. Управління фінансовими ресурсами у процесі реструктуризації підприємств Є. Андрушак Фінанси України. – 2002. – № 7. – С. 30–38.
3. Бадаковський В. Ю. Проблеми залучення кредитних ресурсів вітчизняними підприємствами В. Ю. Бадаковський Фінанси України. – 2005. – № 1. – С. 106–112.
4. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія і практика О. Я. Базилінська. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 328 с.
5. Батьківський А. М. Методологічні проблеми вдосконалення аналізу фінансової стійкості підприємства промисловості [Текст] Батьківський А.М. Економіка, підприємництво та право. – 2011 – № 1 (1). – С. 42-44.
6. Безбородова. Т. В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємств Т. В. Безбородова Держава та регіони. – 2006. – № 5. – С. 21–23.
7. Бердар М. М. Управління процесом формування та використання фінансових ресурсів на основі логістичного підходу М. М. Бернар Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 5. – С.133–138.
8. Бердар М.М. Складові оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств. Теоретичні та прикладні питання економіки, 2010. С. 272- 279.
9. Бестужева С. (2023). Теоретико-методичні аспекти вибору форми фінансового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Економіка та суспільство, (47).

10. Близнюк О. П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства О. П. Близнюк, А. П. Горпиненко Вісник Міжнародного слов'янського університету. Серія: Економічні науки. – 2012. Т. 15, № 2. – с. 52–58.

11. Борщук І.В. Показники фінансової стійкості як складова виміру ефективності функціонування підприємства І.В. Борщук, О. В. Глушко Вісник Національного університету «Львівська політехніка» : Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2015. – № 722. – С. 17–21.

12. Бурлаков О. О. Становлення фінансового планування підприємств в Україні. Вісн. Житомир. держ. технолог. ун-ту, 2012. С. 251-253.

13. Бутинець Ф. Ф., Мних Є. В., Мурашко О. В., Сопко В. В., Ільчук В. П. АНАЛІЗ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА. Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно, 158.

14. Бутинець Ф., Валуєв Б. І., Голов С. Ф., Єфіменко В. І., Костюченко В. М., Кужельний, М. В., Ткаченко, Н. М. Облік дебіторської заборгованості та проблеми їх вирішення. Актуальні питання економіки, обліку, та фінансів в Україні, 44.

15. Василик О. Д. Теорія фінансів : підручник О. Д. Василик. – К. : НІОС. – 2001. – 416 с.

16. Васильчак С. В. Основні підходи до організації управління фінансовими ресурсами підприємства С. В. Васильчак Економіка АПК. – 2011. – № 3 – С. 78 – 80.

17. Виговська В. В. Вдосконалення системи управління фінансовими ресурсами малих підприємств В. В. Виговська Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 8. – С. 35 – 40.

18. Герасименко Р. А. Особливості формування фінансових ресурсів акціонерних товариств Р. А. Герасименко Фінанси України. – 2006.

– № 6. – С. 82 – 89.

19. Гнип Н. О. Моделі формування фінансового потенціалу в рамках стратегії зростання підприємства Н. О. Гнип Держава та регіони. – 2010. – №2. – С.63 – 66.

20. Гончаров А. Б. Фінансовий менеджмент А. Б. Гончаров – Харків: ІНЖЕК, 2007. – 237 с.

21. Горбан А. П. Управління фінансовими ресурсами підприємства А. П. Горбан Економічні науки. – 2010. – № 15. – С. 25 – 27.

22. Горбатенко А. А. Особливості формування власних фінансових ресурсів підприємств в Україні А. А. Горбатенко Економічний вісник Переяслав- Хмельницького ДПУ імені Григорія Сковороди. - 2010. – Випуск № 15 1. – С. 195- 201.

23. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: навч. посіб. Б. Є. Грабовецький – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.

24. Гринів Б. В. Економічний аналіз торговельної діяльності Б. В. Гринів. – 2-ге вид., переробл. та допов. - К. : Центр учбової літератури, 2012. – 392 с.

25. Гриньова В. М. Фінанси підприємств : навч. посіб. К. : Знання Прес, 2004. 424 с.

26. Грищенко Т. В. Роль інфраструктури ринку цінних паперів у формуванні його фінансових ресурсів Т. В. Грищенко, І. С. Івахненко Економіка та держава. – 2010. – № 7. – С. 17 – 20.

27. Гузенко О. П. Фінансове планування на промислових підприємствах, 2003. С. 73-76.

28. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 256 с.

29. Довбня С. Б. Оптимізація програми фінансування підприємства С. Б. Довбня Сталий розвиток економіки. – 2013. – № 18. – С. 79 – 82.

30. Ємець О. І., Волошинович Х. О. (2016). Інвестиційна

привабливість підприємств регіону в умовах глобалізації економіки.

31. Єфремова Н. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства: їх склад та оптимізація структури Н. Єфремова Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2013. – № 3. – С. 53 – 61.

32. Закоморний, С. М. Особливості оцінки фінансового стану підприємства. Вісник СНАУ, 2014. 278 с.

33. Закон України "Про цінні папери та фондовий ринок" від 23.02.2006 р. №3480 IV із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

34. Заплітна Т. В., Кукушка І. В. (2022). Проблеми фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств. Проблеми та перспективи розвитку економіки, обліку, фінансів та права, 23.

35. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. К. : Професіонал, 2004. 310 с.

36. Карпова Т. (2020). Фінансове забезпечення підприємств у контексті механізму їх ефективного функціонування. Економічний аналіз, 30(4), 132-139.

37. Кизим М. О. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: Монографія Кизим М. О., Забродський В. А., Зінченко В. А., Копчак Ю. С. – Х.: Вид. дім «ІНЖЕК», 2013. – 144 с.

38. Коваль С. Л., Забаштанський М. М. (2023). Державно-приватне партнерство як інструмент фінансового забезпечення розвитку сфери охорони здоров'я.

39. Кован С.Є. Фінансова стійкість і її оцінка для запобігання банкрутству підприємства Кован С.Є., Кочетков О.П. Економічний аналіз: теорія і практика. – 2017. – № 15.

40. Кравченко М. С. Сутність фінансової стійкості промислового підприємства М. С. Кравченко Вісник економічної науки України – 2014.

41. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Чорна Фінансовий менеджмент.

Київ: ЦНЛ, 2006. 520 с.

42. Кузенко Т.Б., Н.В. Сабліна. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства, 2015. С. 123-130.

43. Кузнецова С.А. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в умовах антикризового регулювання стану підприємств: монографія. Тернопіль: Тернопільська академія народного господарства, 2004. 256 с.

44. Кундєєва Г. О., Ісмаїлова Л. Р. Стратегічне управління джерелами фінансового забезпечення операційної діяльності підприємства. Financial management of the Black Sea city council of Odessa region The Academy of Management and Administration in Opole (Republic of Poland).

45. Малік Л.В. , К.І. Павлова Проблеми фінансового планування і бюджетування. К.: Знання, 2008. 367 с.

46. Мартиненко В. П. Стратегія життєздатності промислових підприємств: монографія. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 328 с.

47. Механізми вартісно-орієнтованого управління підприємством [Текст]: звіт про НДР (заключний) Кер. М.В. Костель. – Суми: СумДУ, 2015. – 84 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/53419>

48. Музиченко А.О. Методи оптимізації структури фінансових ресурсів, 2005. С. 12-16.

49. Непочатенко О. О., Пташник С. А. (2021). Фінансовий менеджмент як необхідна складова ефективної системи управління підприємством. Ефективна економіка, (8).

50. Ніколаєва А. М., Демчук В. В. (2020). Фінансове забезпечення розвитку малих приватних фірм: теорія та практика. Економічний форум, 1(3), 70-78.

51. Остапчук О., Баксалова О., Бабій І. (2022). Суть та тенденції зміни фінансового менеджменту в умовах посиленої цифровізації економіки. Modeling the development of the economic systems, (2), 167-172.

52. Просторові аспекти управління фінансовим потенціалом промисловості регіонів [Текст]: звіт про НДР (заключний) Кер. К.В. Ілляшенко. – Суми: СумДУ, 2014. – 39 с. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/39517>

53. Равенков А. Фінансове планування на підприємстві Проблеми теорії та практики управління, 2006. С. 72-78.

54. Рибалко Н.О. Фінансові ресурси - основа діяльності підприємств Формування ринкових відносин в Україні. 2009. С. 27-29.

55. Ринок фінансових послуг: підручник. [Текст] В.П. Унінець-Ходаківська, О.І. Костюкевич, О.А. Лятамбор. – К.: Кондор, 2009. – 484 с.

56. Рожелюк В. Роль фінансових інструментів в аналітичній оцінці фінансового стану підприємства В. Рожелюк, Н. Хархут Економічний аналіз. – 2008. – №3 (19). – С. 220-223.

57. Роль інноваційної діяльності у формуванні вартості промислових підприємств [Текст]: звіт про НДР (заключний) Кер. О.О. Захаркін. – Суми: СумДУ, 2016. – 114 с. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/53293>

58. Роль фінансових інструментів в аналітичній оцінці. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://econ.a.at.ua/Vypusk_3/rozelyuk-harhuk.pdf

59. Угляренко О.М. Формування фінансових ресурсів підприємств (на прикладі підприємств спиртової галузі України): дис. канд. екон. наук: 08.04.01; Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 106 с.

60. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємства: звіт про НДР (заключний) Кер.: І. Д. Скляр. Суми: СумДУ, 2012. – 54 с. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/34465>

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2023 р.

Актив	Код рядка	На початок о періоду	На нець гного ріоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	32063	19416
первісна вартість	1001	165415	169950
накопичена амортизація	1002	133352	150534
Незавершені капітальні інвестиції	1005	9539	5657
Основні засоби:	1010	133548	140292
первісна вартість	1011	909139	935067
знос	1012	775591	794775
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	15	15
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	175165	165380
Запаси	1100	322993	291525
Виробничі запаси	1101	247609	231336
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	55706	69047
Товари	1104	4483	6337
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрашування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, и, послуги	1125	159746	203058

Додаток Б

Система показників оцінки фінансової стійкості підприємства

№ з/п	Назва коефіцієнтів	Призначення (опис)	Методика розрахунку (за даними Форма № 1 «Баланс»)	Нормати вне (рекомендоване) значення
1	Коефіцієнт автономії	Характеризує ступінь незалежності підприємства від зовнішніх запозичень. Визначається як відношення загальної суми власних коштів до підсумку балансу	ряд.380 <u>ряд.640</u>	>0,5
2	Коефіцієнт фінансової залежності	Це показник, обернений до коефіцієнту автономії. Зростання цього показника обумовлює збільшення частки позичених коштів у фінансуванні підприємства	ряд.640 + ряд.380 ряд.640 або 1 – ряд.1	<2,0 <0,5
3	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Показник показує, яке частина власного капіталу використовується для фінансування по точної діяльності. Визначається як відношення власного капіталу до оборотних активів	ряд.380 <u>ряд.260</u>	>0,4
4	Коефіцієнти забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами	Характеризує рівень забезпеченості ресурсами для проведення незалежної фінансової політики. Визначається як відношення власних оборотних коштів до всієї величини оборотних коштів	ряд.260 + ряд.620 ряд.260	>0,1
5	Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу (коефіцієнт фінансової	Показник характеризує фінансову стійкість підприємства. Він показує скільки грн. власного капіталу припадає на 1 грн залученого капіталу	ряд.380 <u>ряд.480 +</u> <u>ряд.620</u>	>1,0